[2022] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.899

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

(ਛੋਟਾਂ)

ਬਨਾਮ

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 21762 ਆਫ 2017)

19 ਅਕਤੂਬਰ, 2022

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਸੀਜੇਆਈ, ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ ਅਤੇ

ਪਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ, ਜੇਜੇ.]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ 1961: ਐੱਸ. ਐੱਸ. 2(15) ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ - ਟੈਕਸ ਛੋਟ - ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ - ਜੀਪੀਯੂ - 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' - ਵਿਆਖਿਆ - "ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣਾ" ਦੀ ਮਿਆਦ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਇੱਕ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ" - ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰਾ - ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ, "ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੰਧਤ ਟਰੱਸਟ, ਸੁਸਾਇਟੀ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਚਾਰਜਿੰਗ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰਤ ਜਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਨੂੰ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਚੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਪ੍ਰਤੀ "ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ

ਲੇਖਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 10 (23ਸੀ), 13 (8), 11 (4ਏ) ਅਤੇ 143 (3)

ਧਾਰਾ 11 (4), 11 (4ਏ)-ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ-ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਐਸ. ਐਸ. 2(15) – ਟੈਕਸ ਛੋਟ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਅਥਾਰਟੀਆਂ; ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕੌਂਸਲਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ; ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ- ਈ. ਆਰ. ਐੱਨ. ਈ. ਟੀ., ਨਿਕਸੀ ਅਤੇ ਜੀ. ਐੱਸ. 1 ਇੰਡੀਆ; ਸਟੇਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਪਬਲਿਕ ਯੂਟਿਲਿਟੀ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਰੱਸਟ - ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਆਮਦਨੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਨਰਲ ਪਬਲਿਕ ਯੂਟਿਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਲਈ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ/ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਰਕਮ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਮਾਤਰ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਰਸਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। 2(15) – ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2(15) (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈ. ਆਰ. ਐੱਨ. ਈ. ਟੀ.ਅਤੇ ਨਿਕਸੀ ਵਰਗੀਆਂ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ – ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮਾਤਰ ਹਨ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੀਐਸਆਈ ਇੰਡੀਆ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ – ਇਸ ਲਈ, ਜੀਐਸਆਈ ਇੰਡੀਆ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਰੱਸਟ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਗਠਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ - ਸੀਮਾਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਖੇਡ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ: ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ - ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਸਰਕੂਲਰ -ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਸਮਝਾਈ ਗਈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ("ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ") ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੰਧਤ ਟਰੱਸਟ, ਸੁਸਾਇਟੀ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ (i) ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ("ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ..." 01.04.2016 ਤੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ); ਅਤੇ (ii) ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੇਧੀ ਗਈ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ (01.04.2009 ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ; ਫਿਰ 01.04.2012 ਤੋਂ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ; ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ 20%, 01.04.2016 ਤੋਂ)। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ (ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ) ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦਾ ਚਾਰਜਿੰਗ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰਤ ਜਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਨੂੰ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਚੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਪ੍ਰਤੀ "ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਾਮਾਨ ਜੋ ਕਿ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸ਼ਰਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਧਾਰਾ 11(4ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 2(15) ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਜਾਂ ਲਾਭ ਇਤਫਾਕਿਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 13(8), ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ) ਦੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 143(3) ਦੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਸਾਰੇ 01.04.2009 ਤੋਂ ਲਾਗੂ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 253] [1058-ਸੀ-ਐਚ; 1059-ਏ-ਸੀ]

1.2 ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਾਂ/ਸੇਵਾਵਾਂ' (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਆਦਿ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਪਾਰ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਰਗਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ/ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ (ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹਨ), ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ, ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਰਕਮ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਮਾਤਰ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦਰਸਾਉਣਗੀਆਂ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ (ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 253 ਬੀ.1, ਬੀ.2] [1059-ਸੀ-ਜੀ]

1.3 ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(46) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, "ਵਪਾਰਕ" ਦਾ ਅਰਥ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(15) ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ" ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਿਤ ਸੰਸਥਾ, ਅਥਾਰਟੀ, ਬੋਰਡ, ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ) ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ (ਜੋ ਵੀ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ) ਲਈ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ - ਭਾਵ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਾਮਾਤਰ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ "ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੂਚਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10(46) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਧਾਰਾ 10(46) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 01.04.2003 ਤੋਂ 01.04.2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 01.04.2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 10(46) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੋਰਡ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ) ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 253, ਬੀ-3, ਬੀ-4] [1059-ਜੀ-ਐਚ; 1060-ਏ-ਡੀ]

1.4 ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ (ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਦੇ ਨਾਲ) ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ, ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ, ਆਦਿ, ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2(15) (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜੋ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਜ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 253, ਸੀ.1, ਸੀ.2][1060-ਡੀ-ਜੀ]

1.5 ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਈਪੀਸੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਕਾਲਤ, ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਰਸ

ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਦਿ। ਫਿਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 253, ਡੀ] [1060-ਜੀ-ਐਚ; 1061-ਏ-ਬੀ]

1.6 ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਈਆਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਨਿਕਸੀ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਸੂਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਤੈਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਪੱਧਰਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀਐੱਸ1 ਇੰਡੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਲਈ ਇਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੈਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜੀਐਸ1 ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਨਾਮਾਤਰ ਮਾਰਕਅੱਪ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 253 ਈ.1, ਈ.2] [1061-ਬੀ-ਫ]

1.7 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ (ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਬੜੌਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜਕੋਟ) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਓ ਸਬੰਧਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਰਿਣਾਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 253, ਐਫ][1061-ਐਫ-ਐਚ]

1.8 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟਰੱਸਟ

ਧਾਰਾ 2(15) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਗਠਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਰਕਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। [ਪੈਰਾ 253, ਜੀ] [1062-ਏ-ਸੀ]

2.1 ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ 'ਜਨਰਲ ਪਬਲਿਕ ਯੂਟਿਲਿਟੀ' - ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ (2009-2015 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਤ ਰਾਹਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਫੀਸ, ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਅਜੇ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ 10,00,000 (ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 25,00,000) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। 2015 ਦੇ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਆਦਿ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ: (i) ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਯੂਟਿਲਿਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉੱਨਤੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। [ਪੈਰਾ 136] [997-ਸੀ-ਐਫ]

2.2 ਸੰਸਦੀ ਯਤਨ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸੀ। ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ, ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਮੂਲ ਧਾਰਾ 2(15) ਨੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ 127 (ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)।

2008-2012 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ 'ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਟਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 138] [998-ਏ-ਡੀ]

2.3 ਧਾਰਾ 289 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰ ਵਰਗੀ ਹਰ ਰਾਜ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੱਤ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਾਭ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਚਾਰ-ਗੁਣਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- (ਏ) ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ, (ਬੀ.) ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ, (ਸੀ.) ਜਿੱਥੇ "ਫ਼ੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ" ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਾਕੰਸ਼ ਹੈ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ.) (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪਤਾ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਰਜਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) (ਡੀ.) ਅਜਿਹੀਆਂ 'ਵਰਜਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। [ਪੈਰਾ 141, 142] [1001-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 1002-ਏ-ਬੀ]

2.4 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਮਨਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਵ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ 'ਵਰਜਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ (ਫੀਸ, ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਆਮ ਅਰਥ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 143] [1002-ਬੀ-ਡੀ]

2.5 "ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਕ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ, ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮਨ, ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਸਬਸਿਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਧ ਰਕਮਾਂ ਵਸੂਲਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਰਾਜ' ਹੋਣ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਭਾਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਕਮਾਂ ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 'ਫੀਸ' ਜਾਂ 'ਸੈੱਸ' ਹਨ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ "ਫ਼ੀਸ" ਜਾਂ "ਸੈੱਸ" ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇਕਰ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸੀਵਰੇਜ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਫੀਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਗਾਹਕੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਖਾਸ ਫੀਸ, ਆਦਿ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ; ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 144] [1002-ਡੀ-ਐੱਚ; 1003-ਏ-ਬੀ]

2.6 ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ - ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਾਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ("ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ") ਤੋਂ, ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਸਨ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ - ਇੱਕ ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀ। "ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੁਆਰਾ, ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ, ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ

ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਸਨ। ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਵੀ, ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਕਮ, ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ (ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਵਜੋਂ, ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਨ) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ - ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬ੍ਰੇਕ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ (ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ, ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਗ 2(15) ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ "ਬੇਪਰਵਾਹ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 150, 151] [1006-ਡੀ-ਐਚ]

2.7 ਧਾਰਾ 2(15) - 2008 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸਦੀਆਂ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ - ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੇ ਨਾ ਗਏ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰਿਟੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਤਫਾਕਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਗਿਆਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਅਤੇ ਲਾਭ ਜੋ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚੈਰਿਟੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੈਨਾਤ ਜਾਂ "ਵਾਪਸ ਖੁਆਉਣਾ" ਪੈਂਦਾ ਸੀ। 2008 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ (ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੀਸ ਆਦਿ ਸਮੇਤ) ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ; ਕਿ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

ਜਾਂ ਸੇਵਾ (ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ) ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂ ਦੇ "ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ" ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸੇ: (i) ਅਤੇ (ii) (ਧਾਰਾ 2 (15) ਤੱਕ) ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ "ਜਾਂ" ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। [ਪੈਰਾ 152, 153] [1007-ਏ-ਜੀ]

2.8 ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੁਦ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(1) "ਧਾਰਾਵਾਂ 60 ਤੋਂ 63 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ....." ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਪਬੰਧ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ ਹਨ। ਧਾਰਾ 60 ਆਮਦਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਰਹੇਗਾ। ਧਾਰਾ 61 ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 62 ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਵਿਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ, ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। [ਪੈਰਾ 163] [1012-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 1013-ਏ-ਬੀ]

2.9 ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਬਦਲਾਅ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ

ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਗਿਆਯੋਗ ਹੈ, ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕਨ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਨੂੰ ਖੁਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ - ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਸਲ ਕਾਰਜ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ - ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਭਾਵ, ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ (ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ), ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 10,00,000 (01.04.2009 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ), 25,00,000 (01.04.2012 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ), ਅਤੇ 20% (01.04.2016 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ) ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ "ਖੁਆਉਣ" ਲਈ "ਹਲ ਵਾਹੁਣਾ" ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ - ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ। [ਪੈਰਾ 167] [1014-ਏ-ਐੱਫ]

2.10 ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕ੍ਰਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹੈ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਵਿੱਚ "ਅਨੁਕੂਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ, ਲਾਭ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2016 ਦੀ ਸੋਧ, ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਉਪਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਦੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। [ਪੈਰਾ 168] [1014-ਐੱਫ-ਐੱਚ; 1015-ਏ-ਬੀ]

2.11 ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ.) ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 142 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(15) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ.) - ਉਪ-ਧਾਰਾ (iv) ਅਤੇ (v) ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੁਆਰਾ। ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਚੈਰਿਟੀਆਂ (ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸਮ ਵੀ) ਤੱਕ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ.) ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹਿੱਸਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ (iv) ਅਤੇ (v) ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਹੈਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ - ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਾਂਗ - ਛੋਟਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ, ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੱਤਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਗਭਗ ਧਾਰਾ 11(4 ਏ) ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈਰਿਟੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਪਾਰਕ ਆਮਦਨ ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਤਫਾਕਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਖੁਦ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 169] [1015- ਬੀ - ਈ.]

2.12 ਕਲਾਸੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦਾਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਐਲੀਮੋਸੀਨਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" - ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਫੋਕਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ, ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਟੋਕਨ ਜਾਂ ਨਾਮਾਤਰ ਰਕਮ ਵਸੂਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁੱਧ ਦਾਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2(15) ਜਿਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਇਤਫਾਕਨ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ (20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਧਾਰਾ 10(23) ਅਤੇ 11 ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਚੈਰਿਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾਂਤ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 170-172] [1015-ਈ-ਜੀ; 1016-ਸੀ-ਈ]

2.13 ਧਾਰਾ 13(8) ਦਾ ਸੰਮਿਲਨ, ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ) ਦਾ ਸਤਾਰ੍ਹਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 143(3) ਦਾ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ 01.04.2009 ਤੋਂ ਲਾਗੂ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ) ਦੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਭਾਵ, ਕਿ ਵਪਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੀਪੀਯੂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ - ਜੋ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 13(8) ਵੀ ਉਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 174] [1017- ਬੀ. - ਡੀ]

2.14 ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10(23 ਸੀ) ਦੇ ਸੋਧ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(8) ਦੇ ਸੰਮਿਲਨ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਸਦਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਸੀਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਡੀ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ। [ਪੈਰਾ 175] [1017- [1017-ਡੀ-ਐੱਫ]

3. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ (ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ) ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ।

ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਛੋਟ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉਸਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਹੈ (ਭਾਵ, ਕੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ)। ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧੀ ਗਈ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 253, ਐਚ.] [1062-ਸੀ-ਈ]

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪ੍ਰੈਸ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ, ਪੰਜਾਬ **[1939] 7 ਆਈਟੀਆਰ 415;** *ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਡੋਦੀਆ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **[1944] 12 ਆਈਟੀਆਰ 385;** *ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਪੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਾਰੀਅਰ* **[1964] 8 ਐਸਸੀਆਰ 36;** *ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ* **[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 565;** *ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਿਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **[1944] 12 ਆਈਟੀਆਰ 482;** *ਸੋਲ ਟਰੱਸਟੀ, ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* **(1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 254: [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 461;** *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **(1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 324: [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 830;** *ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਕੱਪੜਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ* **(1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 31: [1980] 2 ਐਸਸੀਆਰ 77;** *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* **(1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 324: [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 830;** *ਧਰਮਦੀਪਤੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **(1978) 3 ਐਸਸੀਸੀ 499: [1978] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1038;** *ਆਮਦਨ ਕਰ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਥਾਂਥੀ ਟਰੱਸਟ* **(2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 707: [2001] 1 ਐਸਸੀਆਰ 727;** *ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* **(1997) 7 ਐਸਸੀਸੀ 339: [1996] 10 ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਆਰ 472;** *ਸੀਆਈਟੀ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ* **(1981) 3 ਐਸਸੀਸੀ 308: [1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ 542;** *ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ* **(1970) 3 ਐਸਸੀਆਰ 323: [1971]1 ਐਸਸੀਆਰ 719;** *ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **[1997] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 466;** *ਐੱਚਐੱਸਆਈਡੀਸੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਓਮ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼* **(2009) 16 ਐਸਸੀਸੀ 208: [2008] 9 ਐਸਸੀਆਰ 821;** *ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ* **2017 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 10021;** *ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਸੀ. ਝਾਵੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਕੇ. ਸੇਨ* **[1965] 1 ਐਸਸੀਸੀ 909; ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ**

ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ **1999 (4) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 599: [1999] 3 ਐਸਸੀਆਰ 635;** *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਜਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* **[1968]** ਐਸਸੀਆਰ **2 636;** *ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ* **(1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 574: [1994] 4 ਸਪਲਾਈ ਐਸਸੀਆਰ 477;** *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ* **[1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 618;** *ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਬੋਲਪੁਰ ਬਨਾਮ ਰਤਨ ਮੈਲਟਿੰਗ ਐਂਡ ਵਾਇਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* **(2008) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1: [2008] 14 ਐਸਸੀਆਰ 653;** *ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਓਰਸ* **2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 7536;** *ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ* **(1970) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 323: [1971] 1 ਐਸਸੀਆਰ 719;** *ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* **(1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 466: [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 552;** *ਮਦਰਾਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬਨਾਮ ਅਮੀਨਚੰਦ ਪਿਆਰੇਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* **(1976) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 167: [1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 721;** *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ ਧੀਰਜਲਾਲ ਠੱਕਰ* **(1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 322;** *ਸੋਦਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ* **[1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1038;** *ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* **(2002) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 481: [2002] 3 ਸਪਲਾਈ ਐਸਸੀਆਰ 587;** *ਸੀਆਈਟੀ, ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦੁਰਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* **(1973) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 194: [1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ 662;** *ਕਰਨਾਟਕ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਲ ਮਿੱਲ* **(2011) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 714: [2011] 5 ਐਸਸੀਆਰ 26;** *ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ* **(2006) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 683: [2006] 1 ਸਪਲਾਈ ਐਸਸੀਆਰ 86;** *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਟਰੱਸਟੀਜ਼* **[1999] 2 ਐਸਸੀਆਰ 195;** *ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ* **[2007] 12 ਐਸਸੀਆਰ 962;** *ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਅਸ ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ। ਲਿਮਟਿਡ ਏਆਈਆਰ* **2006 ਐਸਸੀ 865: [2006] 1 ਐਸਸੀਆਰ 235;** *ਅਸ਼ੋਕਾ ਸਮੋਕਲੇਸ ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ* **(2007) 2 ਐਸਸੀਸੀ 640: [2006] 9 ਸਪੁਰਦਗੀ ਐਸਸੀਆਰ 954;** *ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* **[1996] ਸਪੁਰਦਗੀ 10 ਐਸਸੀਆਰ 472;** *ਭੌਤਿਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਜੀ. ਸ਼ਰਮਾ* **[1997] 3 ਐਸਸੀਆਰ 733;** *ਯੋਗੀਰਾਜ ਚੈਰਿਟੀ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* **[1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ 947;** *ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* **[1986] 1 ਐਸਸੀਆਰ 570;** ਕਵੀਨਜ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ **2015 (8) ਐਸਸੀਸੀ 47**

: [2015] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.838; *ਸੀਐਸਟੀ ਬਨਾਮ ਸਾਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਫੰਡ* [2002] 2 ਐਸਸੀਆਰ 743; *ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* (1996) 2 ਐਸਸੀਸੀ 549: [1995] 6 ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਐਸਸੀਆਰ 827; *ਸ਼੍ਰੀ. ਪੀ.ਜੀ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* 1995(1) ਸਕੇਲ 653 *ਪੀ. ਵਜਰਾਵੇਲੂ ਮੁਦਾਲੀਅਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 614; *ਡਾਲਕੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਤੀਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਪਾਧਯੇ ਅਤੇ ਹੋਰ।* (2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 378: [2010] 4 ਐਸਸੀਆਰ 15; *ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਚ. ਅਬਦੁਲ ਬਾਕੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼* [1964] 7 ਐਸਸੀਆਰ 664; *ਆਈ.ਸੀ.ਏ.ਆਈ. ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਰਿਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ(ਈ)* 321 ਆਈਟੀਆਰ 73 (ਡੇਲ); ਬਿਊਰੋ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ (ਈ)358 ਆਈਟੀਆਰ 78 (ਡੇਲ); ਜੀ.ਐੱਸ1 ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ (ਈ) 360 ਆਈਟੀਆਰ 138 (ਡੇਲ); ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਐਂਡ ਡਿਸਪ. ਬਨਾਮ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਰੈਵੇਨਿਊ [1967] 3 ਐਸਸੀਆਰ 778; ਬਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰੇਅ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ.[1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ 387; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ [1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 618; ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਫਿਸ਼ਰ (1981) 2 ਆਲ ਈ.ਆਰ 147; ਨਾਭਾ ਪਾਵਰ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐਸ. ਪੀ. ਸੀ. ਐਲ. (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508: [2017] 14 ਐਸਸੀਆਰ 301; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ਕੁਮਾਰ ਧੀਰਜਲ ਠੱਕਰ (1980) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 322; ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [2005] 273 ਆਈਟੀਆਰ 139 (ਗੁਜਰਾਤ); ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [1992] 195 ਆਈਟੀਆਰ 279 (ਗੁਜਰਾਤ); ਅਮਰੀਕਨ ਹੋਟਲ ਅਤੇ ਲਾਜਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਡੀਟੀ (2008) 10 ਐਸਸੀਸੀ 509: [2008] 8 ਐਸਸੀਆਰ 117 ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [1991] 188 ਆਈਟੀਆਰ 57 (ਐਸਸੀ); ਆਦਿਤਨਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੀਆਈਟੀ (1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 346: [1997] 1 ਐਸਸੀਆਰ 948; ਤਿਆਗਰਾਜਰ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਏਸੀਆਈਟੀ (1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 724: [1997] 3 ਐਸਸੀਆਰ 965; ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਡਾਇਮੰਡ ਬੋਰਸ [2003] 259 ਆਈਟੀਆਰ 280 (ਐਸਸੀ); ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰਿਆ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 258: [2016] 4 ਐਸਸੀਆਰ 362; ਜੇ.ਕੇ. ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ। 1981 ਐਸ.ਸੀ. ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 457; ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (1972) 4 ਐਸ.ਸੀ. ਸੀ 474: [1972] 2 ਐਸਸੀਆਰ 168; ਆਦਿਤਿਆਪੁਰ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 100: [2006] 1 ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਐਸਸੀਆਰ 757; ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ [1981]

3 **ਐਸਸੀਆਰ 489**; *ਡੁਪਾਰਕੇਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਇਵਾਨਜ਼* **297** ਯੂ. ਐੱਸ. **216 (1936);** *ਭੁਵਾਲਕਾ ਸਟੀਲ ਇੰਡਸ. ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ। **5.** ਬੰਬਈ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਲੇਬਰ ਬੀ.ਡੀ.* [2009] 16 **ਐਸਸੀਆਰ** 618; *ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. ਐਲ.ਵੀ.ਏ. ਦੀਕਸ਼ਿਤੁਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [1979) 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 26; *ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [**1985] 2** ਐਸਸੀਆਰ **686;** *ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ।* 2018 (9) **ਐਸਸੀਸੀ** 1: [2018] 7 **ਐਸਸੀਆਰ** 1191; *ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਭਾਰਤ ਸੰਘ* [**1964] 1** ਐਸਸੀਆਰ **371;** ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [**1972] 2** ਐਸਸੀਆਰ **168;** *ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [**1982] 1** ਐਸਸੀਆਰ **629;** *ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ* [**2003]** ਸੁਪ **4** ਐਸਸੀਆਰ **222;** *ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਵਾਟਿਕਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ* (2015) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 1: [2014] 12 ਐਸਸੀਆਰ **1037**; *ਕੇਸ਼ਵਜੀ, ਰਾਵਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ. **5.** ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (**1992) 2** ਐਸਸੀਸੀ **231;** *ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* [**2004] 2** ਐਸਸੀਆਰ **511;** *ਐਸ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ ਵੀ.ਕੇ.ਪੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* (**1979) 3** ਐਸਸੀਸੀ **54 : [1979] 2** *ਐਸਸੀਆਰ **1184;** ਇੰਦਰਾਨਹਿਰੂ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ।* (**1975)** ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. **1;** *ਕਾਲਿਆ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੇਂਦਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [**1975] 3** ਐਸਸੀਆਰ **783;** *ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਫਰੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰੰਸ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.* [**1960] 3** ਐਸਸੀਆਰ **837;** *ਐਨ.ਕੇ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ. ਸੀ.ਕੇ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [**1991] 1** *ਐਸਸੀਆਰ **938;** ਜੀ ਵੈਂਕਟਸਵਾਮੀ ਨਾਇਡੂ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [**1959]** ਸੁਪ **1** ਐਸਸੀਆਰ **646;** *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਮਾ ਸ਼ੈਲ ਆਇਲ ਸਟੋਰੇਜ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ* [**1973] 2** ਐਸਸੀਆਰ **636;** *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਅਸਟੇਟ* [**1989] 1** ਐਸਸੀਆਰ **408;** *ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਮੈਂਬਰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ* [**1967] 3** ਐਸਸੀਆਰ **778;** *ਰੇਣੂਸਾਗਰ ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ* [**1985] 1** ਐਸਸੀਆਰ **432;** *ਮਨਸੁਖਲਾਲ ਧਨਰਾਜ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਏਕਨਾਥ ਵਿਠਲ ਓਗਾਲੇ* [**1995] 1** ਐਸਸੀਸੀ **996;** *ਡੋਇਪੈਕ ਸਿਸਟਮ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ* **1988 (2)** ਐਸਸੀਸੀ **299 : [1988] 2** ਐਸਸੀਆਰ **962;** ਸ਼ਰਮਾ (**1997) 4** ਐਸਸੀਸੀ **257 : [1997] 3** ਐਸਸੀਆਰ **733;** *ਟਾਊਨ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ* **1977 1** ਐਲਰ **813;** *ਭਰਾ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਏਚੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [1967] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 548; *ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ*

(ਆਰਥਰਸ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। [1989] **ਸੁਪ** 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 692; *ਵਿਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ।* ***5.*** *ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਲਾਕੋਲ ਅਤੇ ਹੋਰ।* (2006) 6 **ਐਸਸੀਸੀ** 763 : [2006] 4 **ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ** 279; *ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਜੰਗਲਾਤ ਨਿਗਮ* [1998] 2 **ਐਸਸੀਆਰ** 22; *ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [2007] 12 **ਐਸਸੀਆਰ** 792*; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਪੂਰਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ* [**1991**] ਸੁਪ **1** ਐਸਸੀਆਰ **183;** *ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਡਾਕਘਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* [2004] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 913; *ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਫਿਏਟ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ।* [2012]12 **ਐਸਸੀਆਰ** 975; *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦਾਊਦੀ ਬੋਹਾਰਾ ਜਮਾਤ*(2014)16 **ਐਸਸੀਸੀ** 222; *ਐੱਸ.ਆਰ.ਐੱਮ ਐਮ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਮ. ਤਿਰੂਪਾਣੀ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (**1998) 2** ਐਸਸੀਸੀ **584 : [1998] 1** ਐਸਸੀਆਰ **653;** *ਗਡੋਡੀਆ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ* [1944] 12 **ਆਈਟੀਆਰ** 385; **ਜੇ.ਕੇ. ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.** [1985] 1 **ਐਸਸੀਆਰ** 65; *ਥਿਆਗੇਸਰ ਧਰਮ ਵਾਨਿਕਮ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* [1963] 50 **ਆਈਟੀਆਰ** 798 *ਮਦਰਾਸ; ਰਾਜਾ ਪੀਸੀ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ* [1957]31 **ਆਈਟੀਆਰ** 226 *ਪਟਨਾ; ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਡਾਇਮੰਡ ਬੋਰਸ* (2002) 10 **ਐਸਸੀਸੀ** 392; *ਬੰਗਲੌਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਵੀ. ਏ ਰਾਜੱਪਾ* (1978) 2 **ਐਸਸੀਸੀ** 213: [1978] 3 **ਐਸਸੀਆਰ** 207; *ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ " ਜੀ.ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ.ਏ ")* [2018] 406 **ਆਈਟੀਆਰ** 418; *ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਯਮੁਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ* (2017)395 **ਆਈਟੀਆਰ** 18; *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਛੋਟਾਂ) ਅਤੇ ਹੋਰ* [2014] 360 **ਆਈਟੀਆਰ** 633; *ਸਾਹਨੀ ਸਟੀਲ ਐਂਡ ਪ੍ਰੈਸ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [1997] **ਸੁਪ** 4 **ਐਸਸੀਆਰ** 189; *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਪੋਨੀ ਸ਼ੂਗਰਜ਼* 2008 (9) **ਐਸਸੀਸੀ** 337: [2008] 13 *ਐਸਸੀਆਰ* ***570 -*** *ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ*

ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, **ਭਾਗ** 32 **ਪੈਰਾ** 487

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲੇ</u>

[1939] 7 ਆਈਟੀਆਰ 415	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ **6**
[1944] 12 ਆਈਟੀਆਰ 385	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ **6**

[1964] 8 ਐਸਸੀਆਰ 36	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 7
[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 565	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 8
[1944] 12 ਆਈਟੀਆਰ 482	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 8
[1976] 1ਐਸਸੀਆਰ 461	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 11
[1976] 1ਐਸਸੀਆਰ 830	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 13
[1980] 2 ਐਸਸੀਆਰ 77	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 14
[1976] 1ਐਸਸੀਆਰ 830	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 15
[1978] 3 ਐਸਸੀਆਰ1038	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 17
[2001] 1 ਐਸਸੀਆਰ 727	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 22
22[1996] 10 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 472	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 36
[1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ542	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 41
[1971] 1 ਐਸਸੀਆਰ719	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 44
[1997] ਪੂਰਕ 3 ਐਸਸੀਆਰ 466	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 44
[2008] 9 ਐਸਸੀਆਰ821	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 44
[2017] ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 10021	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 44
[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 909	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 45
[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 909	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 45
[1968] ਐਸਸੀਆਰ 2 636	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 46
[1994] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 477	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 46
[1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 618	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 46
[2008] 14 ਐਸਸੀਆਰ 653	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 46
[2018] ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 7536	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 47
[1971] 1 ਐਸਸੀਆਰ 719	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 47
[1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 552	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 47
[1976] 1 ਐਸਸੀਆਰ 721	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 47
(1980) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 322	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 49
[1989] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1038	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 49

[2002] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 49
587 [1973] 3 ਐਸਸੀਆਰ	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 49
662 [2011] 5 ਐਸਸੀਆਰ	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 50
26 [2006] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ86	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 50
[1999] 2 ਐਸਸੀਆਰ 195	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[2007] 12 ਐਸਸੀਆਰ 962	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[2006] 1 ਐਸਸੀਆਰ235	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[2006] 9 ਪੂਰਕ. ਐਸਸੀਆਰ954	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
51[1996] ਪੂਰਕ 10 ਐਸਸੀਆਰ 472	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[1997] 3ਐਸਸੀਆਰ 733	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
1976] 3 ਐਸਸੀਆਰ 947	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
1986] 1 ਐਸਸੀਆਰ 570	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[2015] 3 ਐਸਸੀਆਰ838	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[2002] 2 ਐਸਸੀਆਰ 743	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 51
[1995] 6 ਪੂਰਕ. ਐਸਸੀਆਰ 827	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 52
1995 (1) ਸਕੇਲ 653	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 52
[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 614	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 56
[2010] 4 ਐਸਸੀਆਰ15	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 57
[1964] 7 ਐਸਸੀਆਰ 664	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 58
321 ITR 73 (ਡੇਲ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 65
358 ITR 78 (ਡੇਲ))	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 65
360 ITR 138 (ਡੇਲ))	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 65
[1967] 3ਐਸਸੀਆਰ 778	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 67
[1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ 387	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 67
[1967]1 ਐਸਸੀਆਰ 618	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 67
1981) 2 ਸਾਰੇ ਈ ਆਰ147	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 67
[2017] 14 ਐਸਸੀਆਰ301	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 75

[1980] 2 ਐਸਸੀਸੀ 322	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 76
2005] 273 ਆਈਟੀਆਰ 139 (ਗੁਜਰ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 76
[1992] 195 ਆਈਟੀਆਰ 279 (ਗੁਜਰ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 80
[2008] 8 ਐਸਸੀਆਰ 117	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 80
[1991] 188 ਆਈਟੀਆਰ 57 (ਐਸਸੀ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 80
[1997] 1 ਐਸਸੀਆਰ 948	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 82
[1997] 3 ਐਸਸੀਆਰ 965	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 82
[2003] 259 ਆਈਟੀਆਰ 280 (ਐਸਸੀ)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 82
[2016] 4 ਐਸਸੀਆਰ 362	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 83
[1981] ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 457	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 83
[1972] 2 ਐਸਸੀਆਰ 168	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 84
[2006] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ757	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 90
[1981] 3 ਐਸਸੀਆਰ 489	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 98
297 ਯੂ. ਐੱਸ. 216 (1936)	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 108
[2009] 16 ਐਸਸੀਆਰ 618	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 109
[1979] 1 ਐਸਸੀਆਰ 26	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 110
[1985] 2 ਐਸਸੀਆਰ 686	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 111
[2018] 7ਐਸਸੀਆਰ1191	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 111
[1964] 1 ਐਸਸੀਆਰ 371	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 112
[1972] 2 ਐਸਸੀਆਰ 168	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 119
[1982] 1 ਐਸਸੀਆਰ 629	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 119
[2003] ਸੁਪ 4 ਐਸਸੀਆਰ 222	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 119
[2014] 12ਐਸਸੀਆਰ1037	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 119
(1992) 2 ਐਸਸੀਸੀ 231	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 120
[2004] 2 ਐਸਸੀਆਰ 511	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 121
[1979] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1184	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 124
(1975). ਐਸਸੀਸੀ ਪੂਰਕ 1	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 124

[1975] 3 ਐਸਸੀਆਰ 783	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 124
[1960] 3 ਐਸਸੀਆਰ 837	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 124
[1991] 1 ਐਸਸੀਆਰ 938	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 124
[1959] ਸੁਪ1ਐਸਸੀਆਰ 646	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 131
[1973] 2 ਐਸਸੀਆਰ 636	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 131
[1989] 1 ਐਸਸੀਆਰ 408	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 131
[1967] 3 ਐਸਸੀਆਰ 778	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 131
[1985] 1 ਐਸਸੀਆਰ 432	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 132
[1995] 1 ਐਸਸੀਸੀ 996	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 132
[1995] 1 ਐਸਸੀਸੀ 996	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 132
[1988] 2 ਐਸਸੀਆਰ 962	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 132
[1997] 3 ਐਸਸੀਆਰ 733	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 139
1977 1 ਬਹੁਤ 813	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 140
[1967] 1 ਐਸਸੀਆਰ 548	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 145
[1989] 1 ਐਸਸੀਆਰ 692	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 146
[2006] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 279	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 147
[1998] 2 ਐਸਸੀਆਰ 22	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 147
[2007]12 ਐਸਸੀਆਰ 792	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 148
[1991] ਪੂਰਕ 1 ਐਸਸੀਆਰ 183	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 148
[2004] 1 ਐਸਸੀਆਰ 913	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 148
[2012]12 ਐਸਸੀਆਰ 975	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 149
(2014) 16 ਐਸਸੀਸੀ 222	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 154
222 [1998] 1 ਐਸਸੀਆਰ 653	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 154
[1944] 12 ਆਈਟੀਆਰ 385	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 158
[1985] 1 ਐਸਸੀਆਰ 65	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 159
[1963] 50 ਆਈਟੀਆਰ 798 ਮਦਰਾਸ	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 162
[1957] 31 ਆਈਟੀਆਰ 226 ਪਟਨਾ	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 162
(2002) 10 ਐਸਸੀਸੀ 392	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 170

1978] 3 ਐਸਸੀਆਰ 207	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 170
[2018] 406 ਆਈਟੀਆਰ 418	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 183
(2017) 395 ਆਈਟੀਆਰ 18	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 183
[2014] 360 ਆਈਟੀਆਰ 633	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 222
[1997] ਸੁਪ 4 ਐਸਸੀਆਰ 189	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 236
[2008] 13 ਐਸਸੀਆਰ 570	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 236

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 21762. 2016 ਦੀ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 425 ਵਿੱਚ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 02.05.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਸੀ.ਏ. ਨੰ. 8193, 2012 ਦਾ 5057, 2014 ਦਾ 5058, 2018 ਦਾ 9974, 2012 ਦਾ 5056, 2015 ਦਾ 4196, 4374, 9380, 13071, 12058, 16375, 12869, 17527, 21845, 21845, 98, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 2184, 2017, 2017 ਦਾ 4374, 9380, 13071, 12058, 16375, 12869, 17527, 21845, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2017, 21845, 2018, 2017, 21845, 2017, 2184, 2018, 2018, 2012 ਦੇ 5056, 2018 ਦੇ 00, 9860, 10114, 1643/2019, 3596, 6762, 3972, 3343, 3359, 3971, 3347, 6489, 10598, 7643, 8321, 8554, 9172, 10406, 11259, 11259, 118, 118, 2018, 118, 2018, 2018, 11259, 118, 118, 2018, 2018, 118, 118, 118, 201, 118, 2018, 3343, 3359, 3971, 3347, 6489, 1059, 11259, 11259, 118, 2018, 118, 2018, 2018, 1125, 118, 2018, 2018, 118, 2018, 2018, 118, 118, 2018, 118, 2018, 118, 2018, 2018, 2018, 118, 2018, 2018, 1125, 118, 2018, 2018, 118, 2018, 2018, 2018, 118, 2018, 11 2047, 2335, 3971, 4449, 2019 ਦੇ 4957, 2020 ਦੇ 213, 783, 2021 ਦੇ 4430, 2477, 2478; 7705, 7696, 7720, 7780, 7717, 7707, 7698, 7699, 7695, 7719, 7703, 7718, 7700, 7701, 7702, 7721, 7723, 7722, 7704, 7708, 7724, 7709, 7710, 7711, 7725, 7726, 7712, 7727, 7713, 7714, 7728, 7754, 7730, 7733, 7734, 7735, 7738, 7741, 7742, 7743, 7745, 7753, 7697, 7729, 7715, 7731, 7732, 7716, 7736, 7737, 7739, 7740, 7744, 7746, 7747, 7748, 2022 ਦੇ 7749, 7750, 7751, 7752

ਵੈਂਕਟਰਮਨ, ਏਐਸਜੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ, ਕਾਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ, ਰਾਧਿਕਾ ਸੂਰੀ, ਅਜੇ ਵੋਹਰਾ, ਧਰੁਵ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਪੀ ਦਾਤਾਰ, ਕੇ ਕੇ ਚਿਥਨਿਆ, ਸੰਜੇ ਝੰਵਰ, ਹਰੀਸ਼ ਐਨ ਸਾਲਵੇ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਹੇਮਾਨੀ, ਮਨੀਸ਼ ਸ਼ਾਹ, ਕੇਵੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ, ਸੌਰਭ ਸੋਪਾਰਕਰ, ਐਸ ਐਨ ਭੱਟ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰੁਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਗਾਰਗੀ ਖੰਨਾ, ਸ਼ਿਆਮ ਗੋਪਾਲ, ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਭਾਰਤੀ, ਐਚ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿਲ ਕਟਿਆਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਵਾਮੀ, ਨਿਖਿਲ ਸਵਾਮੀ, ਏ ਵੀ ਏ ਸ਼ਿਵ ਕਾਰਤਿਕੇਯ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਿਵਿਆ ਸਵਾਮੀ, ਰਜਤ ਨਵੇਤ, ਕੁਸ਼ਾਗਰਾ ਪੰਡਿਤ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੇ ਬਖਸ਼ੀ, ਗਰਵੇਸ਼ ਕਾਬਰਾ, ਕੁਮਾਰ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਸਿੰਘ, ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਰੌਨਕ ਨਾਇਕ, ਅੰਸ਼ੁਲ ਚੌਧਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰਜੂ ਚੌਧਰੀ, ਪੀ.ਐਸ.

ਸੁਧੀਰ, ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਐਚ ਵਿਰਕ, ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਉਨਦੁਰਤੀ, ਈਸ਼ਾ ਟੀ, ਜੈਮਿਨ ਆਰ ਬ੍ਰਹਮਭੱਟ, ਨਕੁਲ ਮੋਹਤਾ, ਮੀਸ਼ਾ ਰੋਹਤਗੀ ਮੋਹਤਾ, ਦੇਵੇਂਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਜਾਨਸਨ ਸੁੱਬਾ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾ, ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੈਫ ਅਲੀ, ਦਿਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਪੁਸ਼ਪੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਭਦੋਰੀਆ, ਰੁਸ਼ੀਤ ਸਲੂਜਾ, ਮਮਤਾ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਯਜੁਰ ਭੱਲਾ, ਦੀਪਕ ਸਮੋਤਾ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਵਾਜਪਾਈ, ਰੋਹਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ੁਭਮ ਭੱਲਾ, ਸ਼ੁਭਮ ਕੁਮਾਰ, ਮਨੀਸ਼ ਜੇਪੀ ਸ਼ਾਹ, ਬਾਲਾਜੀ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਪੱਲਵੀ ਸੇਨਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਮੁਹੰਮਦ, ਕਵਿਤਾ ਝਾ, ਅਨੰਤ ਮਾਨ, ਉਦਿਤ ਨਰੇਸ਼, ਰੋਹਿਤ ਜੈਨ, ਅਨਿਕੇਤ ਡੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਮੋਦ ਦਿਆਲ, ਨਿਕੁੰਜ ਦਿਆਲ, ਰਾਹੁਲ ਉਨੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਡਾ ਰਾਕੇਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਸੋਮਿਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਅੰਸ਼ੁਲ ਮਿੱਤਲ, ਅੰਭੋਜ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਆਨੰਦ ਸੁਕੁਮਾਰ, ਐਸ ਸੁਕੁਮਾਰਨ, ਸ਼ਰਤ ਐਸ, ਅਜੀਤ ਵੀ ਘਾਟੀਕਰ, ਭੁਪੇਸ਼ ਪਾਠਕ, ਐਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਨ, ਕੇਵੀ ਮੋਹਨ, ਰਾਘਵਨ, ਰਜਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਤਰੁਣ ਗੁਪਤਾ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਵਿਰਮਾਨੀ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਬੀਨਾ ਮਾਧਵਨ, ਅਦਿਤੀ ਸੇਠੀ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਵਿਸੇਨ, ਆਦਿਰਾ ਏ ਨਾਇਰ, ਬਬੀਤਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਸੰਚੇਤੀ, ਪਦਮ ਪ੍ਰਿਆ, ਅੰਚਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੁਸ਼ਾਂਤ ਰਾਓ, ਸਲੋਨੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਰਚੀਤਾ ਚਾਵਲਾ, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਰਾਕੇਸ਼ ਉੱਤਮਚੰਦਰ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਆਰਤੀ ਯੂ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ। ਸਮਰਪਣ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਕਬੀਰ ਹਾਥੀ, ਜਤਿਨ ਜ਼ਵੇਰੀ, ਨੀਲ ਕਮਲ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਡੀਐਸ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਦੀਪਨਵਿਤਾ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ, ਸਿਧਾਰਥ ਬੱਤਰਾ, ਅਰਚਨਾ ਯਾਦਵ, ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਚਾਵਲਾ, ਚਿਨਮਯ ਦੂਬੇ, ਮਲਕ ਮਨੀਸ਼ ਭੱਟ, ਸਰੀਮ ਨਾਵੇਦ, ਕਬੀਰ ਦੀਕਸ਼ਿਤ, ਅੰਸ਼ੂ ਡਾਵਰ, ਕਾਮਰਾਨ ਜਾਵੇਦ, ਡੀਪੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਤਰੁਣ ਕੁਮਾਰ ਠਾਕੁਰ, ਪਾਰਵਤੀ ਭੱਟ, ਅਨੁਜ ਵਰਮਾ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਮੁਤਕਰ, ਮੇਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ। ਕਰੁਣਕਰ ਮਹਾਲਿਕ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.

ਇੰਡੈਕਸ *

I. ਵਿਧਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 5

ਏ. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922.....5 ਦੇ ਉਪਬੰਧ

ਬੀ. ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ: ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961.....8

ਸੀ. ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ..... 11

*** ਐਡ ਨੋਟ: ਇੰਡੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪੈਜੀਨੇਸ਼ਨ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ.**

ਡੀ. ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983 ਅਤੇ 1991) ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ..... 17

ਈ. ਥਾਂਥੀ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ..... 18

ਐਫ. ਕੁਝ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ: ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 (23) 20

ਜੀ. ਵਿੱਤ ਐਕਟ,2008 (01.04.2009 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ..... 21

II. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ..... 22

ਏ ਮਾਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲਾਂ..... 22

ਬੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ-ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ..... 26

ਸੀ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਖੰਡਨ ਦਲੀਲਾਂ..... 54

III. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਤਰਕ..... 55

ਏ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ..... 62

(i) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ..... 62

(ii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ..... 63

ਬੀ. ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ

ਬੀ.ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ..... 70

ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ..... 85

ਸੀ. ਆਈ.ਟੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 10, 11, 12, 12ਏ, 12ਏਏ ਅਤੇ 13 ਐਕਟ..... 86

ਟਰੱਸਟ [ਧਾਰਾ 11(4)] ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ [ਧਾਰਾ 11(4ਏ)] 87 ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ

ਡੀ. ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ..... 98

(i) ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ... 98

(ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਅਥਾਰਟੀਆਂ 109

iii)ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕੌਂਸਲਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 114
(iv) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ - ਈਆਰਨੈੱਟ, ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਅਤੇ ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ..... 116
(v) ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ..... 122
(vi) ਨਿੱਜੀ ਟਰੱਸਟ 135
IV. ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ..... 141
ਏ. ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਟੈਸਟ..... 141
ਬੀ.ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
..... 142
ਸੀ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ..... 143
ਡੀ. ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 144
ਈ. ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 144
ਐਫ. ਖੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ 145
ਜੀ.ਨਿੱਜੀਟਰੱਸਟ.....145
ਐਚ. ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ..... 146

1. ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੁੱਟੀ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 21762/2017 *(ਸਹਾਇਕ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਛੋਟਾਂ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ*) ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਲੱਭਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ. ਭਾਰਤੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ, ਡਾਕਟਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਾਜ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ. ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੇ ਚੈਰਿਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 1886 ਤੋਂ ਤਰਜੀਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 [1] ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਆਡਿਟ ਕੀਤੇ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਟਲਰ, ਟਰੱਸਟੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ।[1]

3. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ" ਜਾਂ "ਆਈਟੀ ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕਤਾ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ) ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅੰਗ (*ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 2(15)*) ਵਿੱਚ "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ" ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਫੈਸਲਿਆਂ (*ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਬੈਂਚ ਸਮੇਤ*) ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਚ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਢਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ 01.04.2009 ਤੋਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15)2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ: ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਰਾਹਤ - ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ" ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੋਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (*ਵਾਟਰਸ਼ੇਡ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਸਮੇਤ)* ਅਤੇ ਸਮਾਰਕਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਕਲਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਯੋਗ। ਆਖਰੀ - ਜਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਉਦੇਸ਼ - "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" (*ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ*) ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ.

5. ਛੋਟਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ("ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ."), ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

[1] ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 11, 12, 12-ਏ ਅਤੇ 13।

[2] "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (ਵਾਟਰਸ਼ੇਡ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ: .. ..."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

"ਮਾਲੀਆ") ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਦਰਜਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

I. ਵਿਧਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਏ.. ***ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ***

6. ਸਾਬਕਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ") ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹੋਣ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ *ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ, ਲਾਹੌਰ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ, ਪੰਜਾਬ* [3] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ")* ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਫੰਡ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨਾ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਇਦਾਦ" ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟਰੱਸਟਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। 1939 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਵਿੱਚ 5 ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[3] (1939) 7 ਆਈਟੀਆਰ 415 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇਨ ਰੀ: ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ")।

[4] *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਪੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ*, (1964) 8 ਐਸਸੀਆਰ 36: (1964) 53 ਆਈਟੀਆਰ 176 *ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ* [(1939) ਆਈਟੀਆਰ 415 ਪੀਸੀ] *ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ:*

"ਜੇ.ਕੇ. ਟਰੱਸਟ, ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ, ਬੰਬਈ [(1957) 32 ਆਈਟੀਆਰ 535] ਨੇ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜਾਇਦਾਦ" ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ. ਕਿਉਂਕਿ ਆਰੀਆ ਵੈਦਿਆ ਸਾਲਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ।

[5] *ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1939 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:*

"(3) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:]

(i) ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਜਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

(ਏ)ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਜਦੋਂ ਆਮਦਨ ਕੇਵਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਆਈ.ਏ.) ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਡੋਡੀਆ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਟੋਰਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [6] ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ (ਆਈਏ) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਖੁਦ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਜੇ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

7. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 19537 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ (ਆਈਏ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ

(ਏ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[6] (1944) 12 ਆਈਟੀਆਰ 385

7 ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੇ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜੋੜਿਆ; ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ- [(ਏ) ਜੇ ਇਹ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ: -

(i) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1953 (1953 ਦਾ XXV) ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਬੀ.) ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਮਦਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ-

ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ (ਆਈਏ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਮੂਲ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਛੋਟ ਦੀ ਆਮ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਪੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ 8 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ") ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਹਰੇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ. ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਬਲਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

8. ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ (ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਥਾਂ) - ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

> "(4 (3) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
>
> ***
>
> ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਧਾਰਾ (i) ਜਾਂ ਖੰਡ (ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
>
> *(i) ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ii) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; (ਸੀ) ਜੇ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.*

[8] *(1964) 8 ਐਸਸੀਆਰ 36: (1964) 53 ਆਈਟੀਆਰ 176*

ਨਿੱਜੀ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ *ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ* [9] *ਵਿੱਚ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ: 'ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਿਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* [10]*। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ* 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਬੀ.ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ: ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961

9. ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) (ਜੋ 01.04.1962 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ) ਨੇ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ:

"(15) - ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ."

10. ਤਤਕਾਲੀ ਵਿੱਤ *ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਰਾਰਜੀ ਦੇਸਾਈ* ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਰਕ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ:

"ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਵਪਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਅਖਬਾਰ ਉਦਯੋਗ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਆਮ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।[11]

---

[9] *(1965) 1 ਐਸਸੀਆਰ 565 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ")*

[10] *(1944) 12 ਆਈਟੀਆਰ 482 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਦੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਿਨਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ")*

[11] *(ਐਲਵੀਆਈ) ਲੋਕ ਸਭਾ ਬਹਿਸ, 32 ਵੀਂ ਐਸਸੀ, ਪੰਨਾ 3073 (18 ਅਗਸਤ, 1961)।*

11. ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਸੋਲੇ ਟਰੱਸਟੀ, *ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ*[12] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ")* । ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਕਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਨੜ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ

> *"7.... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ (1) ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ*
>
> *****
>
> **9**. *ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਸੀ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਟੋਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿਚ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਥੋਪੀ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਇੱਕ ਆਮ ਘਟਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਮਾਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ..... 'ਮੁਨਾਫਾ ਮਕਸਦ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੁਦਰਾ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਨੋਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ..."*

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਮੁਨਾਫਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

---

[12] (1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 254 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "*ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ*")

12. ਜੱਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ - ਬੇਗ, ਜੇ, ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਵਿਚ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਹੋਂਦ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸਲ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ.

13. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* [13] ਹੈ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਚੈਂਬਰ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਆਪਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਕਿ *"ਕਿਸੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ... ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ "ਭਾਰਤੀ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਸੇਵਾ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਰੱਖਿਆ" ਸਨ। ਇਕ ਬਚੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ ਨੇ ਚੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (4) ਅਤੇ (8) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੈਂਬਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।*

> "ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ... ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲਾਭਅੰਸ਼ ਜਾਂ ਬੋਨਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ "ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ... ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ...
>
> ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਭੰਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਚ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਚੈਂਬਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ:

> **"14...** ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਲੂਮੀਨ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂਗੇ. ਜੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਚਾਰਜ 'ਨਾ ਮੁਨਾਫਾ' ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ

---

[13] (1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 324 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ")

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਘਰ, ਇੱਕ ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਏ. ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ, - ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਹੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੀ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਵੇਰੀਏਬਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, - ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਾਧੂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਰੋਕ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਘਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੁਪਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਲਓ ਜੋ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਹਨ ...

****

16. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਟੈਕਸ ਰਾਹਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਉਸ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨਕ ਖਰੜਾ ਸਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰਤਾ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਲੋੜ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

****

21. ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ: (ਏ) ਕੀ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ? (ਬੀ) ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ? (ਸੀ) ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (i) ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ (ii) ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ? ਭਾਵੇਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ (ਸੀ)(i) ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਉਹ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਸਖਾ ਹੈ? ਕੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਉੱਦਮ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਆਖਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ

ਟੈਸਟ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਰਜਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਅਕਸਰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

ਸੀ. ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

14. ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਸੂਰਤ ਆਰਟ *ਸਿਲਕ ਕਲੋਥ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ* [14] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ")* ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੇ, ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 25 *(ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 2013)* ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਯਾਰਨ, ਕੱਚਾ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ, ਆਰਟ ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ, *"ਸਿਰਫ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ"* ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਧਾਰਾ 5 (2) ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼, ਬੋਨਸ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜਾਂ ਰਹੇ ਹਨ। *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈਟੀਏਟੀ")* ਨੇ ਅਪੀਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਲਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਅਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਧਾਗੇ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਸੀ"। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਚੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਕਰਾਅ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ,

---

[14] (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 31 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ")

[15] ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ:

(ਏ) ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ਧਾਗੇ, ਕੱਚੇ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ, ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ।

(ਬੀ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ਧਾਗਾ, ਕੱਚਾ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਟ ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ।

(ਸੀ) ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ਧਾਗੇ, ਕੱਚੇ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ, ਰੇਸ਼ਮ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(ਡੀ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਨਿਰਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

(ਈ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ।

(ਐਨ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨਾ ਜੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ।

ਅਤੇ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਰੇਸ਼ਮ, ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਧਾਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"7... ਪਰ ਇਹ ਲੋੜ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਧਾਰਾ (15) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। "

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ. ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਕਤ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ:

"10 ਏ. *ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਕੁਦਰਤੀ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ" "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼" ਨਾਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ "ਤਰੱਕੀ" ਨਾਲ। ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਦਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ. ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ. ਇਹ ਨਵੇਂ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜ਼ੋਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ। ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਕੋਚੀਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ*

ਉਦਯੋਗ [(1973) 87 ਆਈਟੀਆਰ 83 : (ਕੇਰ) [16] ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [(1975) 100 ਆਈਟੀਆਰ 392 (ਏਸੀ)], ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਧਾਰਾ (15) ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਦਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਖਰੀ ਦਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਸੰਚਾਲਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

16. ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ" ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ:

"15. ... *ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਾ ਕਦੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਨੁਸਾਰ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਪੇਟਣਾ, ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਜਾਂ ਢੱਕਣਾ; ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣਾ". ਇਸ ਲਈ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਪੇਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਲੇਬਲਾਂ ਜਾਂ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਹੁਣ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੇ ਦੋ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕੇ ਹਨ. ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ, ਜੇ ਉਦੇਸ਼ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ...*

****

16. ਦੂਜੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ

[16] ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 324

ਮੁਨਾਫਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਧਰਮੋਦਯਮ ਕੇਸ [(1977) 4 ਐਸਸੀਸੀ 75] ਵਿੱਚ ਸੀ, "ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ"। ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਰੋਕ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਉਸਾਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜੇ ਗਏ ਆਖਰੀ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ. ਬੇਸ਼ਕ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁਨਾਫਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ.

17. ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਲਾਭ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਹਰੇਕ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਹਰ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਹਰੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਦੋਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਲਈ" ਪੂਰਵ-ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਪੂਰਵ-ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੰਗ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਉਦੇਸ਼ ਲਈ" ਅਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬਲਕਿ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ। ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੁਆਰਾ ਡੁੱਬਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ..."

17. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਰਮਦੀਪਤੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ [17] ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ, ਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"17. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਾ ਜੋੜੀ ਗਈ ਸੀ [ਏਆਈਆਰ 1939 ਪੀਸੀ 208: ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਜ਼, (1939) 7 ਆਈਟੀਆਰ 415] ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਦਾ ਅੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

---

[17](1978) 3 ਐਸਸੀਸੀ 499

ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਜੋ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੈ. ਜਿੱਥੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਉਦੇਸ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ. ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗੁਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਬਾਹਰੀ ਧਾਰਾ ਇਹ ਲੋੜਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਖਰਚ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ.....

18. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲੋਕ *ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ) ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

"19. ... ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੀਸਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਦਰ ਹੈ

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾ ਲਾਭ ਨਾ ਘਾਟੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਜਾਂ ਉਸ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਜੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ, ਜੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਚਰਿੱਤਰ ਗੁਆਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ.

20. *ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਾਗੇ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਧਾਗੇ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਕੋਟਾ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਲਾ ਰੇਸ਼ਮ ਧਾਗਾ, ਕੱਚਾ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗਾ, ਆਰਟ ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ, ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਪ-ਉਤਪਾਦ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੁਨਾਫਾ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆੜ ਵਿੱਚ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੇ ਮੁਨਾਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ. ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਸੀ*

ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (15) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਤਭੇਦ ਸੀ. *ਏ. ਪੀ. ਸੇਨ, ਜੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ* ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਸਨ. ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪਹੁੰਚ ਸਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਸਥਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ "ਧਾਰਾ 2 (15) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

> “ਜੇ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1975 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। “

ਡੀ. ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983 ਅਤੇ 1991) ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ

20. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ 19.11.1979 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ *"ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ"* ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983, 01.04.1984 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 01.04.1977 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 13 (1)19 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (bb) ਵਜੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਜੋ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਆਮਦਨ,

---

[18] *ਕਰਾਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1975 ਰਾਹੀਂ।*

[19] *ਧਾਰਾ 13 - ਧਾਰਾ 11 ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।*

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ"

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੀ (ਜਿਸ ਨੇ *ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ* ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ)। ਧਾਰਾ (ਬੀਬੀ) ਵਿਚਲੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983, 01.04.1984 ਤੋਂ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਧਾਰਾ 11 (4)[20] ਦੇ ਹੇਠਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਸੀ), ਧਾਰਾ 11 (4ਏ)[21] ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983, 01.04.1984 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 01.04.1992 ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ):

(4ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

---

[20] ਧਾਰਾ 11 (4) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

" ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

[21] ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983, 01.04.1984 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ:

(4ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ

(ਏ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਈ. ਥੰਬੀ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਹਾਇਕ *ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਥੰਬੀ ਟਰੱਸਟ*[22] ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਰਦਾਤਾ ਟਰੱਸਟ "*ਤਾਮਿਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰਾਏ ਦੇਣ ਲਈ*" ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। 1957 ਵਿੱਚ, ਸੈਟਲਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਟਰੱਸਟ ਅਟੱਲ ਹੋ ਗਿਆ। 28.07.1961 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੂਰਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ (ਸਾਰੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਰਗੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਕਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਚਲਾਉਣਾ; ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ; ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਹੋਸਟਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ; ਅਨਾਥ ਆਸ਼ਰਮ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਚਲਾਉਣਾ ਜਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਆਦਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ- (i) 1979-80 ਤੋਂ 1983-84, (ii) 1984-85 ਤੋਂ 1991-92, ਅਤੇ (ii) 1992-93 ਤੋਂ 1996-97। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮਿਆਦ (1979-80 ਤੋਂ 1983-84) ਲਈ, ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਪੂਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ. ਅਗਲੀ ਮਿਆਦ (1984-85 ਤੋਂ 1991-92) ਲਈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 (4) ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰਹੀ (ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 01.04.1984 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ)), "ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"23. *ਟਰੱਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 12, 12 ਏ ਅਤੇ 13)। ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਿਤ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਟਰੱਸਟ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ*

---

[22] (2001) 2 ਐਸਸੀਸੀ 707; (2001) 1 ਐਸਸੀਆਰ 727.

ਇਹ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਸਥਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

23. ਤੀਜੀ ਮਿਆਦ (1992-93 ਤੋਂ 1996-97) ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ (01.04.1992 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ) ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਟਰੱਸਟ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ:

25. ਬਦਲੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ" ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਸੰਸਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟਰੱਸਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲੀ ਗਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਿਸਦੀ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1992-93 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਾ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐਫ. ਕੁਝ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ: ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 (23)

24. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1970 ਦੁਆਰਾ 01.04.1962 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਨੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੋ:

(20ਏ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ;

25. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 10 (23)[23] ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਡ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 10 (23) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੋ:

(23) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਿਸੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕ੍ਰਿਕਟ, ਹਾਕੀ, ਫੁੱਟਬਾਲ, ਟੈਨਿਸ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਖੇਡਾਂ ਜਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੋ:

26. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2002 ਦੁਆਰਾ 01.04.2003 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਅਤੇ 10 (23) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਭਾਵ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ), ਫਿਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 01.04.2003 ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ,

---

[23] ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1987 ਦੁਆਰਾ 01.04.1989 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989, 01.04.1989 ਤੋਂ; 01.04.1990 ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1989 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 1991, 01.04.1990 ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1992, 01.04.1990 ਤੋਂ 01.04.1990 / 01.04.1992 ਤੋਂ; ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2000, 1-4-2001 ਤੋਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੁਣ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੈਰਿਟੀ ਹਨ।

ਜੀ. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧ (01.04.2009 ਤੋਂ)

27. ਧਾਰਾ 2 (15) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 1983[24] ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੁਆਰਾ 01.04.2009 ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2009 ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2010 ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, 01.04.2009 ਨੂੰ, ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(15) "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, [ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ (ਵਾਟਰਸ਼ੇਡ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ:]"

[ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪਰਵੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ [ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ] ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ;

ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ, ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2011 (01.04.2012 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2015 (01.04.2016 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

---

[24] "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀ:

""ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ-

(i) ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ;

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸੇ ਸੋਧ ਵਿੱਚ "ਯੋਗ" ("ਸਿੱਖਿਆ" ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

II. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ

ਏ. ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲਾਂ

28. ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, *ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ ਵੈਂਕਟਰਮਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਏਐਸਜੀ") ਨੇ ਧਾਰਾ* 2 (15) ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ, *ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰੀਅਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਢਾਂਚਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

29. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੇ ਇਕਾਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਮਲ" ਸੀ। *ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਬੇਗ, ਜੇ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ* 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ

ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ, ਭਾਵੇਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ. ਵਿਦਵਾਨ ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਕਿ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਿਰਫ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚੈਰਿਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਜਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)।

30. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ ਨੇ "*ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ*" ਵਾਲੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਕਸਰ, ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਵੱਡੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ. ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ, ਜੇ ਸੰਸਥਾ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ (ਉਸ ਸਮੇਂ) ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ *"ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ*" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

31. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਨੇ ਇਸ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ 'ਧੋਖਾਧੜੀ' ਵਾਲਾ ਉਪਕਰਣ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕ ਸੱਚਾ ਉੱਦਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਮਾਮੂਲੀ ਸਰਪਲੱਸ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਰਤ "*ਕਲਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ*"। ਫਿਰ ਵੀ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਭਰੀਆਂ। ਮਾਸਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ, ਪਰ "*ਦਿਲ ਭੁੱਖਾ ਸੀ*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਮੁਨਾਫਾ". ਮਾਲੀਆ ਨੇ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ:

ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਲਾਭ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਹੀ ਹਨ; ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

32. ਫਿਰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੈਰਿਟੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ 1975 ਵਿੱਚ ਆਈਟੀ ਐਕਟ (01.04.1976 ਤੋਂ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਡ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ:

10. *ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ-*

********* ************

"(23 ਸੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ

(i) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ; ਜਾਂ

********* ************

(iv) ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫੰਡ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ"

ਦੂਜੀ ਸੋਧ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) (01.04.1977 ਤੋਂ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਜੋ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਸੀ।

33. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15), ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਚੈਰਿਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ *"ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ"* ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਉਹ *"ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ*

ਸੰਸਥਾ". ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ *ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।*

34. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ *"ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ"* ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਣਚਾਹਿਆ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਚੈਰਿਟੀ (ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ) ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ 'ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ' ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

35. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਦਿ) ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ

36. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਏਜੰਸੀਆਂ, ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਨੂੰਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਜਾਂ "ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ" ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਾਂ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵਿਚਾਰ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ) ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (15), ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ. ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਬਨਾਮ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨ.ਡੀ.ਐਮ.ਸੀ. ")* ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਰਾਜ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਉਹ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (i) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਨਾ ਹੀ ਵਪਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਵਾਹੁਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

---

[25] (1997) 7 ਐਸਸੀਸੀ 339 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਨਡੀਐਮਸੀ")

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਬੀ. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ-ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ

37. ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਏਯੂਡੀਏ") ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਐਨ ਸੋਪਾਰਕਰ); ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਆਈਡੀਸੀ") ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਐਚਬੀ")। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤਿੰਨੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (20) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 2003 ਤੱਕ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ 2008 ਦੀ ਸੋਧ ਤੱਕ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ.26 ਦੇ ਗਠਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਫੈਲਣ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 40 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏਯੂਡੀਏ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਏ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (15٪) ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏਯੂਡੀਏ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਡਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਪਲਾਟਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਢੰਗ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 91 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਧਾਰਾ 95 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

38. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਏਯੂਡੀਏ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ [27], ਭਾਵ ਜੀਆਈਡੀਏ, 1962 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖਾਕਾਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਆਡਿਟ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ (ਧਾਰਾ 26 (4)) ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਸੀ

[26] ਗੁਜਰਾਤ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਂਡ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1976

[27] ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1962 (ਜਿਸਨੂੰ "ਜੀਆਈਡੀਏ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਜੀ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜੀ.ਆਈ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 32 (2) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜੀਐਚਬੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ 28 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮ ਏ.ਯੂ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਮਾਰਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

39. ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਬੋਰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾ ਕਰੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇ ਏਯੂਡੀਏ, ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਜਾਂ ਜੀਐਚਬੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ, ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

40. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ*; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਮਦਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਚੈਰਿਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ*, ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਜੋ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ. ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ

[28] ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1961

ਅਜਿਹਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ.

41. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਸੀਆਈਟੀ, *ਬੰਬਈ ਬਨਾਮ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ* 29 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਜੋ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਚੈਰਿਟੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) (01.04.1992 ਤੋਂ) ਦੇ ਬਦਲ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੇਖਿਆ। ਨਵੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ।

42. *ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਿਆਂ ਵਕੀਲ* ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ.

43. ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ 19.12.2008 ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ 11/2008 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਨ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, " *ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ.....* ". ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਜਟ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕੂਲਰ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਟਰੱਸਟਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

---

[29] (1981) 3 ਐਸਸੀਸੀ 308 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ")

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸਲ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਆਮਦਨ ੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

44. ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ *ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ* ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ* [30], *ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* [31] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਕੇਸ"), ਐਚਐਸਆਈਡੀਸੀ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਓਮ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ਜ਼* [32] ਅਤੇ *ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ 33* ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45. *ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਸੀ ਝਾਵੇਰੀ ਬਨਾਮ ਕੇਕੇ ਸੇਨ* [34] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ")* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਸਮਝ - ਕਾਨੂੰਨਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ - ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ। *ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ* [35] *ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦੇ ਮੂਵਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

46. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ *"ਵਪਾਰ", "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਾਂ "ਵਣਜ"* ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਜਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ* [36] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ; ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ

[30] (1970) 3 ਐਸਸੀਸੀ 323

[31] 1997 (ਸੁਪ 3) ਐਸਸੀਆਰ 466; (1997) 7 ਐਸਸੀਸੀ 17 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਕੇਸ")

[32] (2009) 16 ਐਸਸੀਸੀ 208

[33] 2017 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਬੋਮ 10021 (ਪੈਰਾ 10-12)

[34](1965) 1 ਐਸਸੀਆਰ 909 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਵੇਰੀ")

[35] 1999 (4) ਐਸਸੀਸੀ 599 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਕਲਕੱਤਾ")

[36] 1968 ਐਸਸੀਆਰ (2) 636

[37] (1995) 1 ਐਸਸੀਸੀ 57

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ[38] ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ, "ਵਪਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਰਥ ਪੈਸੇ ਲਈ "ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ (ਭਾਵ ਸਰਕੂਲਰ 11/2018) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ *ਸੰਸਥਾ ਬਜਾਜ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲਜ਼, ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਇਕਾਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਪੈਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਲਾਭ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ.

47. *ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਵਿਨ ਗੁਲਾਟੀ ਨੇ ਨੋਇਡਾ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੋਲਪੁਰ ਬਨਾਮ ਰਤਨ ਮੈਲਟਿੰਗ ਐਂਡ ਵਾਇਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ *ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ* ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। *ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ*[40, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 41 ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ - ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ, *ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* [42] ਅਤੇ *ਪੋਰਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬਨਾਮ ਅਮੀਚੰਦ ਪਿਆਰੇਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ* [43].

48. *ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਟੀ ਨੇ ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (20-ਏ) ਵਿੱਚ "ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਇਡਾ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (7) ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

---

[38](1967) 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 618

[39](2008) 13 ਐਸਸੀਸੀ 1

[40]2018 ਐਸਸੀਆਨਲਾਈਨ ਦਿੱਲੀ 7536

[41]*ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ* ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1970) 3 ਐਸਸੀਸੀ 323*, ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ, ਅਰਥਾਤ, *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ* ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ

[42] (1976) 1 ਐਸਸੀਸੀ 466

[43] (1976) 3 ਐਸਸੀਸੀ 167

ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ. ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟਸ (ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2015 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ) ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ (1ਏ) ਤਹਿਤ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

49. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ *"ਵਪਾਰ"* ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ: ਵਕੀਲ ਨੇ *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ ਧੀਰਜਲਾਲ ਠੱਕਰ* [44], *ਸੋਦਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। *ਬਨਾਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 45 ਅਤੇ ਟੀਐਮਏ ਪਾਈ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ *ਹੋਰਾਂ* [46]. ਸੀਆਈਟੀ, *ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮਦੁਰਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ* [47] ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ।

50. *ਮੈਸਰਜ਼ ਕਰਨਾਟਕ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ* ("ਕੇਆਈਏਡੀਬੀ") ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਕੇ ਚਿਥਨਿਆ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਆਈਏਡੀਬੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾਟਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1966 ("ਕੇਆਈਏਡੀ ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ "ਨਾ ਲਾਭ-ਨਾ ਘਾਟੇ" ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ [48], ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 3, 5, 6, 28, 29, 43 ਅਤੇ 46[50] ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ

[44](1980) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 322

[45]1989 (3) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 1038

[46] (2002) 8 ਐਸਸੀਸੀ 481

[47] (1973) 4 ਐਸਸੀਸੀ 194

[48] *ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ।*

[49] *ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ; ਕੇਆਈਏਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ; ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸੁਵਿਧਾ: "ਨਾ ਲਾਭ - ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ" ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨ।*

[50]• *ਸੈਕਸ਼ਨ 5 - ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।*

• *ਸੈਕਸ਼ਨ 6 - ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ;*

• *ਧਾਰਾ 46 - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ *ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਲ ਮਿੱਲ* [51] 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਆਈਏਡੀਬੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਰਾਜ" ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੇਆਈਏਡੀਬੀ ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰਜ਼ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ* [52]

51. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ. *ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਖੋਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ* 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਮਦਰਾਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ*[53] ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ [54]. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਨਾਟਕ ਵੈਟ ਐਕਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ("ਸੀਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ") ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (31) ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ "ਵਪਾਰ", "ਵਣਜ" ਜਾਂ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤਾਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ / ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂਆਂ (ਏ) ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੂਰਤ *ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ), ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ* [55] (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ") ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ

• ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 28 - ਕਰਨਾਟਕ ਸਰਕਾਰ (ਜੀਓਕੇ) ਜੋ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

• ਧਾਰਾ 29 - ਜੀਓਕੇ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ.

• ਧਾਰਾ 43 - ਕਰਨਾਟਕ ਸਟੈਂਪ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਇੰਡੀਅਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੀਸ ਨਹੀਂ

[51] (2011) 6 ਐਸਸੀਸੀ 714

[52] (2006) 4 ਐਸਸੀਸੀ 683

[53] 1999 (2) ਐਸਸੀਆਰ 195 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਮਦਰਾਸ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ")

[54] ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਅਸ ਪੇਪਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਏਆਈਆਰ 2006 ਐਸਸੀ 865; ਅਸ਼ੋਕਾ ਸਮੋਕਲੈਸ ਕੋਲ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2007) 2 ਐਸਸੀਸੀ 640; ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1996 ਸੁਪ 10 ਐਸਸੀਆਰ 472; ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਜੀ. ਸ਼ਰਮਾ 1997 (3) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

[55] 2007 (12) ਐਸਸੀਆਰ 962; (2007) 14 ਐਸਸੀਸੀ 704 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ") ।

[56] ਯੋਗੀਰਾਜ ਚੈਰਿਟੀ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ 1976 (3) ਐਸਸੀਆਰ 947; ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ 1986 (1) ਐਸਸੀਆਰ 570; ਕੁਈਨਜ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ 2015 (8) ਐਸਸੀਸੀ 47

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੁੜੀਆਂ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਇਰਾਦਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ. *ਸੀਐਸਟੀ ਬਨਾਮ ਸਾਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ*[57] *ਅਤੇ ਪੋਰਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 (7)[58] ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 11 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 (46) ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

52. *ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਧਰੁਵ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਪਾਰਕਰ* ਅਤੇ ਕੇ ਕੇ ਚਿਥਿਆਨਿਆ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗਾਂ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਚਮੇਲੀ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। *ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.*[59] ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ।

53. *ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਵੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ* ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ ਬਾਰ ਕੋਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਕੋਡਿੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮਿਆਰ ਹੈ। ਜੀਐਸ 1 ਬਾਰਕੋਡ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਹੈ ਜੋ ਜੀ ਐਸ 1 (ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੰਗਠਨ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬ੍ਰਸੇਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ) ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹਨ। ਜੀ.ਐਸ.1 ਇੰਡੀਆ ਨਿਰਧਾਰਕ, ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਲ 1996 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ-ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲਾ ਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

---

[57] 2002 (2) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 743

[58] ਵਿੱਤ (2) ਐਕਟ, 2014 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2020 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

[59](1996) 2 ਐਸਸੀਸੀ 549. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1) ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਝੌਤੇ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀ.ਜੀ. ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਪੀ.ਜੀ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। 1995 (1) ਸਕੇਲ 653 - ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸੇਬੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ।

1996 ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ [60] ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਇਸ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

54. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ (ਏਵਾਈ 1996-1997 ਤੋਂ 2007-2008 ਤੱਕ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 12ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) (iv) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ/ਵਪਾਰ/ਵਣਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਟੀਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਰਗੇ ਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ 50% ਤੱਕ ਦੀ ਵੱਡੀ ਛੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੀਈਓ-ਜੀਐਸ 1 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀਐਸ 1 (ਭਾਵ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ) ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲਾ) ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ (ਜੀ.ਐਲ.ਐਨ.) ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਨੂੰ 400 ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 70 ਪ੍ਰਤੀ ਫਾਰਮ/ਪਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

55. ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਤੋਂ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, 2015 ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਅਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

56. ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਸ਼ਾਮਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਪੇਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਸੁਭਾਅ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੋਪੱਖੀ ਹੋਵੇ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ *ਪੀ. ਵਜਰਾਵੇਲੂ ਮੁਦਲਿਆਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ.*[61] ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

[60] ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ; ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡਸਟਰੀ; ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਸੋਚੈਮ); ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਐਕਸਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਏ.ਪੀ.ਈ.ਡੀ.ਏ.)

[61] 1965 (1) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 614

57. ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (46) ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 (46) ਵਿੱਚ "ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ" ਸੁਸਾਇਟੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ" ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ। *ਡਾਲਕੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਤੀਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਪਾਧੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ*[62] ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ

> *"... ਜਦੋਂ "ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ "ਸਥਾਪਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ।*

58. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, "*ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ*" ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. *ਏ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਐਚ. ਅਬਦੁਲ ਬਾਕੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼*[63] ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਜੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2007-08 ਤੋਂ 2020-21 ਤੱਕ) ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ।

59. ਬਠਿੰਡਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਧਿਕਾ ਸੂਰੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਪਾਰਕਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਕ (ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਗਮ) ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ/ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰੀ ਨੇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਫੀਸ, ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ, ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

---

[62] (2010) 4 ਐਸਸੀਸੀ 378

[63] 1964 (7) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 664

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਆਮ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਲਾਗਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਛੋਟਾਂ), ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ*[64] 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

60. *ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਐਸ ਵਿਰਕ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ (ਜੀਐਮਬੀ),* ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਰਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਗਠਨ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਐਕਟ, 1981 (ਜੀਐਮਬੀ ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (2)65 ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀਐਮਬੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਐਕਟ [67] ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਰ ਵਜੋਂ ਜੀਐਮਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਟੀਆਂ, ਵਾਰਵੇ, ਡੌਕ, ਪੀਅਰ, ਲੰਗਰ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਲਾਈਟ-ਹਾਊਸ, ਹਲਕੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਬੀਕਨ, ਬੋਅ, ਪਾਇਲਟ ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨੇਵੀਗੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੀਵਡੋਰਿੰਗ, ਲੈਂਡਿੰਗ, ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸ-ਸ਼ਿਪਿੰਗ, ਪਾਇਲਟਿੰਗ, ਹੌਲਿੰਗ, ਮੂਰਿੰਗ ਅਤੇ ਹੁਕਿੰਗ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ / ਮਾਲ ਆਦਿ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੀਐਮਬੀ ਦੇ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਾਟਰਫਰੰਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

61. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਐਮਬੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ) ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

[64] 2016 ਦਾ ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 78

[65] *ਧਾਰਾ 3 (2) - "ਬੋਰਡ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਈ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਦੋਵਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।*

[66] ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20

[67] ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 83

[68] ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (2)

[69] ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37-30 ਦੀ ਧਾਰਾ 32

ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜੀਐਮਬੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੀਐਮਬੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73, 74 ਅਤੇ 75 ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜੋ ਜੀਐਮਬੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਜੀਐਮਬੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76, ਜੋ ਵਾਧੂ ਪੈਸਾ ਸਿਰਫ *"ਮੌਜੂਦਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਣਾਉਣ" ਜਾਂ "ਅੱਗ, ਚੱਕਰਵਾਤ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਹਾਦਸਿਆਂ* ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਈ" ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਮਬੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫਾ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਛੋਟੀਆਂ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ; ਇਹ ਸਾਰੇ ਜੀਐਮਬੀ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

62. *ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਰਿਸਰਚ ਨੈੱਟਵਰਕ (ਈ.ਆਰ.ਐਨ.ਈ.ਟੀ.) ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਫ ਇੰਡੀਆ* (ਐਨ.ਆਈ.ਐਕਸ.ਆਈ.) ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰੋਹਿਤ ਜੈਨ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਈ.ਆਰ.ਐਨ.ਈ.ਟੀ. ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਯੂ.ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਵਿਭਾਗ (ਡੀ.ਓ.ਈ.) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂਐਨਡੀਪੀ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡਿੰਗ 1992 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 1998 ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ 27.01.1998 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ 26.03.2004 ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ।

63. ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2003 ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ, "ਇਨ" ਡੋਮੇਨ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੀਮਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 25 ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਤੇ ਸਖਤ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਇਸ ਦੀ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ" ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

64. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਈਆਰਨੈੱਟ ਇੱਕ "ਮੁਨਾਫਾ ਨਹੀਂ" ਸਮਾਜ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਗਾਹਕੀ ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਗਾਹਕੀ ਫੀਸ "ਅਸਲ ਅਧਾਰ" 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਚਰਿੱਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2008-09 ਤੱਕ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ 'ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ' ਵਿਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕ *'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ*, ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ.

65. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ *ਆਈਸੀਏਆਈ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਰਿਸਰਚ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ (ਈ) 70, ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ* (ਈ) 71 *ਅਤੇ ਜੀਐਸ 1 ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ* (ਈ) 72 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

66. ਅਪੈਰਲ ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ (ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ (ਭਾਵ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ) ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 18.05.1979 ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ (1) ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਮੜੇ, ਜੂਟ ਅਤੇ ਭੰਗ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਤਿਆਰ ਕੱਪੜੇ, ਨੀਟਵੇਅਰ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਏਈਪੀਸੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਹੈ. ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬੁਕਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀ

[70] 321 ਆਈਟੀਆਰ 73 (ਡੈਲ)

[71] 358 ਆਈਟੀਆਰ 78 (ਡੈਲ)

[72] 360 ਆਈਟੀਆਰ 138 (ਡੇਲ

ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਏਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

67. ਸ਼੍ਰੀ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ, 200873 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਮੋ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਬਿੱਲ, 200874, ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 11 ਮਿਤੀ 19/12/200875 ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਪਾਰਕ/ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕੋਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਡੀ.ਆਰ. ਆਫ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਡਿਸਪ. 5 ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਅਬਦੁਲ ਬਾਕੀ ਐਂਡ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ), ਬਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰੇ ਬਨਾਮ ਆਈਟੀਓ*[77] *ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ*[78] *ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੋਰਡ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ*[76] *ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫਾ* ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ, ਜਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਈ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਫੰਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਾਈਬਾਬਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਇਸ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਸਟਮਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਲਾਰਡ ਫਿਸ਼ਰ 79 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਛੇ ਸੰਕੇਤ ਹਨ: (ਏ) ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, (ਬੀ) ਵਾਜਬ ਨਿਰੰਤਰਤਾ, (ਸੀ) ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ, (ਡੀ) ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, (ਈ) ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਟੈਕਸਯੋਗ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, (ਐਫ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਆਕਸਫੋਰਡ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਵੈਬਸਟਰ ਜ਼ ਨਿਊ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਤੇ ਸੰਪਤ ਅਯੰਗਰ ਦੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

68. ਸ਼੍ਰੀ ਅਜੈ ਵੋਹਰਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਏਈਪੀਸੀ ਸਾਲ 1979-80 ਤੋਂ 1990-91 ਤੱਕ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1991-92 ਦੌਰਾਨ,

[73] 298 ਆਈਟੀਆਰ (ਸੇਂਟ)

[74] *ਆਈਟੀਪੀਓ ਬਨਾਮ ਡੀਜੀਆਈਟੀ (ਈ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: 371 ਆਈਟੀਆਰ 333 (ਡੇਲ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈਟੀਪੀਓ")*

[75] 308 ਆਈਟੀਆਰ (ਸੇਂਟ)

[76] 1967 (3) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 778

[77] 1981 (3) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 387

[78] 1967 (1) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 618

[79] (1981) 2 ਸਾਰੇ ਈਆਰ 14

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ("ਏਓ") ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 11 (4 ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਏਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਸਾਲ 1992-93 ਵਿੱਚ ਏਓ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਏਈਪੀਸੀ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 80 ਵਿੱਚ ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਮਿਲੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ 1992-93 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1997-98 ਤੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1998-99 ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 2008-09 ਤੱਕ, ਏਓ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

69. ਸਾਲ 2009-10 ਅਤੇ 2010-11 ਦੌਰਾਨ, ਏਓ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਏ.ਓ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਸੀਆਈਟੀ (ਏ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

70. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਵਾਮੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਏਜੰਸੀ ਬੀਜ ਐਕਟ, 1966 ਦੀ ਧਾਰਾ 881 ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸੀਡਮੈਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬੀਜ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਕਿਸਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਬੀਜ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ

[80] ਨੂੰ 244 ਆਈਟੀਆਰ 736 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[81] *"ਸੈਕਸ਼ਨ 8. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਏਜੰਸੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।*

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ। ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਬੀਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੀਜ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਜ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਪੈਕਿੰਗ, ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬੀਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। ਸੁਸਾਇਟੀ (ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਬੀਜ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬੀਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਝਾਵਰ ਨੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਵਾਮੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

71. ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਵਿਸੇਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਯੂਪੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (20 ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2002 ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਘਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੈ।

72. ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਰੀਸ਼ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ *ਧਿਆਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (ਯਾਨੀ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4* (3) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਜੋ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। *ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਂਥੀ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਜੇਕਰ 100% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। *ਸ਼ਬਦ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਅਤੇ "ਸੈੱਸ,* ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ"

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੋਧ ਨੇ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

73. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਸਮਰਥਿਤ ਰੇਸ਼ਮ ਨਿਰਮਾਤਾ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਲਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਥਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ. ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹਨ. ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਫੀਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਰਕਮ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾ ਤਾਂ "ਫੀਸ" ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ "ਸੈੱਸ" ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ. ਟੈਸਟ ਉਹ ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਮੁਨਾਫਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹੈ. ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

74. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਹ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਸੇਵਾ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ. ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟੈਕਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 289 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹਟਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਏਜੰਸੀਆਂ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ, ਭਲਾਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ.

75. ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਖੇਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ। "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਲਟ (ਰਿਵਰਸ ਐਜੂਸਡੇਮ ਜੈਨੇਰਿਸ) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਨਾਭਾ ਪਾਵਰ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਾਭਾ ਪਾਵਰ ਲਿਮਟਿਡ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਐਸ.ਪੀ.ਸੀ.ਐਲ.82 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸੈੱਸ" ਦੀ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

76. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਬਾਡੀ ਯਾਨੀ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਚ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਹਨ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਰਾਜ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ, ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ, ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਨਿਗਰਾਨੀ, ਨਿਯਮ, ਉਤਸ਼ਾਹ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਣਾ, ਖੇਡ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸਤਾਨਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਰਾਹੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਲੀਗ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ" ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ; ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਖੇਡਣ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਨਤਕ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਜੇ ਇਹ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਹਨ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ. ਕਿਸੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮੈਚ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਚਣਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਸ੍ਰੀ ਸਾਲਵੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਵਪਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ਕੁਮਾਰ ਧੀਰਜਲ ਠੱਕਰ* [83] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

> *"ਵਪਾਰ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਸੰਕੀਰਣ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਹੈ 'ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ'। ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਅਰਥ ਲੈਂਦਾ ਹੈ.*

77. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਚ. ਅਬਦੁਲ ਬਾਕੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ

---

[82] (2018) 11 ਐਸਸੀਸੀ 508

[83] (1980) 2 ਐਸਸੀਸੀ 322

[84] ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਭਾਗ 32 ਪੈਰਾ 487

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.]

ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [85] *ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਕੱਤਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ *ਬੰਗਾਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ* [86] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਪਰਖ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ.

78. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਆਈਸੀਏਆਈ") ਅਤੇ ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਦਾਤਾਰ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

79. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ *ਆਈਸੀਏਆਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1949* ("ਸੀਏ ਐਕਟ") ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ। *ਸੀਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15*[87] ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

---

[85] *"'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਭਾਵੇਂ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਆਯਾਤ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿੱਤੇ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ. ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਖੇਡ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਲਈ. ਪਰ ਡੀਲਰ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਖਪਤ ਲਈ ਖਰੀਦਣ ਭਾਵ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਵਸਤੂ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।86 (1995) 2 ਐਸਸੀਸੀ 161*

[87] ***15. ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਕੰਮ** (1) ਸੰਸਥਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।*

(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਪਰਿਸ਼ਦ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ

(ਏ) ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣਾ;

(ਬੀ) ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(ਸੀ) ਆਰਟੀਕਲਡ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਨਿਯਮ;

(ਡੀ) ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ;

(ਈ) ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਮਾਨਤਾ;

(ਐਫ) ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ;

(ਜੀ) ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਜੋਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ;

(ਐੱਚ) ਮੈਂਬਰਾਂ, ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ; (i) ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਰਜਿਸਟਰ ਤੋਂ ਨਾਮ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਨਾਮਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ

ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲਡ ਕਲਰਕਾਂ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਸਹਾਇਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਨਿਯਮ।

80. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਚਿੰਗ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸਰਪਲੱਸ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਜੋ ਕਿ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਚੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 11 (4 ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਈਸੀਏਆਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) (01.04.2009 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਧਾਰਾ "ਸਿੱਖਿਆ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਕਾਇਆ ਧਾਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੇਵਲ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ 88 ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸਹਿਕਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ 89 ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈਸੀਏਆਈ ਸਿਰਫ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ 'ਸਿੱਖਿਆ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਹੋਰ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਹੋਟਲ ਐਂਡ ਲਾਜਿੰਗ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਡੀਟੀ [90] 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

(ਜੇ) ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਨਿਯਮਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ;
(ਕੇ) ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੇਖਾਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਕਰਨਾ;
(ਐਲ) ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ;
((ਐਮ) ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ), ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬੋਰਡ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ;
(ਐਨ) ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ;
(ਓ) ਧਾਰਾ 28ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਮੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
(ਪੀ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ।

[88] (2005) 273 ਆਈਟੀਆਰ 139 (ਗੁਜਰ)

[89] (1992) 195 ਆਈਟੀਆਰ 279 (ਗੁਜਰ)

[90] (2008) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 509

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ.

ਆਈਸੀਏਆਈ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

81. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਆਈਸੀਏਆਈ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 289 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

82. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਉੱਦਮਾਂ ਅਤੇ ਆਈਸੀਏਆਈ ਵਰਗੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। 'ਮੁਨਾਫਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ / ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਪੋਰਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਲਾਵਾਰਸ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੇਵਾਯੋਗ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਕਾਰੋਬਾਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪੋਰਟ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗੈਰ-ਸੇਵਾਯੋਗ/ਲਾਵਾਰਸ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ), ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ), ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਟੈਕਨੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ* [91], *ਆਦਿਤਨਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਨਾਮ ਅਦਿਤਨਾਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ*[91] *'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਸੀਆਈਟੀ* [92], *ਥਿਆਗਰਾਜਰ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਏਸੀਆਈਟੀ* [93], *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਡਾਇਮੰਡ ਬੋਰਸ* [94] *ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)। ਟੀ.ਐਮ.ਏ. ਪਾਈ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਾਜਬ ਮਾਲੀਆ ਸਰਪਲੱਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

83. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਲਈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੈਰਾ 595 ਅਤੇ ਪੈਰਾ 595 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

[91] *(1991) 188 ਆਈਟੀਆਰ 57 (ਐਸਸੀ)*

[92] *(1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 346*

[93] *(1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 724*

[94] *(2003) 259 ਆਈਟੀਆਰ 280 (ਐਸਸੀ)*

[95] *"5. "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (15) "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।*

ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰਿਆ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ 96 ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। 97 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1961 ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਏਆਈ ਨੂੰ।

84. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਸਰਕੂਲਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 1/2009 ਮਿਤੀ 27.03.2009 ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 11/2008 ਮਿਤੀ 19.12.2008 ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ *ਰਤਨ ਮੈਲਟਿੰਗ ਐਂਡ ਵਾਇਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। *ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਜ਼ਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼* ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [98] ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਨੂੰ "ਲਾਭਕਾਰੀ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।

85. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਈਸੀਏਆਈ ਵਿਰੁੱਧ ਮੰਗ 2004-05 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਫੀਸ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ 12 ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਦੀ (23 ਸੀ) ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ, ਜਦੋਂ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

5.2 "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਂਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

96 (2016) 12 ਐਸਸੀਸੀ 258

97 1981 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 457

98 (1972) 4 ਐਸਸੀਸੀ 474

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ। ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਰਾਸ਼ਟਰੀਕ੍ਰਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼/ਐਫਡੀ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੀਆਂ।

86. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਤਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ *ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਜਿਸ ਨੇ ਏਵਾਈ 1932-33 ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ)। ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਿੱਜੀ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਕੇ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੂਰਤ *ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਫੈਸਲੇ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਗਲਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

87. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 2 ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ 12 ਹੈ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸਿਰਫ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਸਰਦਾਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

88. *ਆਈਟੀਪੀਓ ਫੈਸਲੇ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 289 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਈਟੀਪੀਓ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਰਗੀਕਰਨ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾਈਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਹੀ ਸਨ ਅਤੇ *ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 289 (1) ਆਈਟੀਪੀਓ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ ਆਖਰੀ ਅੰਗ ਭਾਵ "*ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ*" 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅੰਗ *"ਸਿੱਖਿਆ" ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 2015 ਦੇ*

---

[99] ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ 62 ਅਤੇ 2016 ਦੇ 147 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ)

ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝਣਯੋਗ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਭੇਦਭਾਵ ਧਾਰਾ 14 ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

89. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ" ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਜਾਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 289 (1) ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਧਾਰਾ 289 (1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ "ਸੈੱਸ" ਜਾਂ "ਫੀਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਕਦੇ ਵੀ ਸੂਚੀ-1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 82 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 2 (24) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਆਮਦਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਸੀ. ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਖੰਡਨ ਦਲੀਲਾਂ

90. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, *ਏਐਸਜੀ ਨੇ ਆਦਿਤਿਆਪੁਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਅਦਿੱਤਿਆਪੁਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਪਟੀਸ਼ਨ* 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 100 ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਕਰਾਧਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 289 (2) ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਧਨ / ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 289 (2) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜਾਂ (ਜਾਂ ਸੰਘ) ਲਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 289 ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। *ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਸਹਿਕਾਰੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਨਡੀਐਮਸੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ. ਜੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 289 ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

91. ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਯੋਗਤਾ, ਮਨਮਾਨੀ, ਗੈਰ-ਵਾਜਬਤਾ,

[100] (2006) 5 ਐਸਸੀਸੀ 100

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਭੇਦਭਾਵ; ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, *ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਪਿਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ" ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 (15) ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਯਾਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਤੇ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਸਖਿਆਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂ ਮਾਡਿਊਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਲਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟਾਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਹੈ।

III. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਤਰਕ

92. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ *-ਪੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 1953 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਆਮਦਨ, ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਕਮਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ. ਸੀਮਾਵਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ (i) ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ; ਜਾਂ (ii) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ *ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "*ਜਾਇਦਾਦ" (ਟਰੱਸਟ ਦੀ) ਸ਼ਬਦ* ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। *ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿੱਥੇ *ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ* ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ। *ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਰਥਾਤ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2* (15) ਨੇ *"ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼"* ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ: ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ. ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕਾਰਨ (ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰ ਸਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ.

93. ਕੁਝ ਨੋਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਲੋਕ *ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਫੈਸਲੇ, ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੋਣ ਲਈ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ

"(1) ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ (2) ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

94. ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਚੈਰਿਟੀ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ: *(21. ਸਹੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ: (ਏ) ਕੀ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ? (ਬੀ) ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ? (ਸੀ) ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (i) ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ (ii) ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ? ਭਾਵੇਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ (ਸੀ)(i) ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਉਹ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਲਈ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਸਖਾ ਹੈ?....*

95. ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਅਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ 2008 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ (ਧਾਰਾ 4 (3) ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜੋ ਚੈਰਿਟੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਰੋਕਦੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਵਿਚਾਰ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

"ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ" ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ "*ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼* ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" 1953 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ *ਆਂਧਰਾ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀ ਵੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। *ਸੂਰਤ ਆਰਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਦਾਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲਈ, ਅਤੇ *ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ (ਭਾਵ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੋਣ ਲਈ) ਮੁਨਾਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 'ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ *"ਕੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੈ"* ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

96. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ *'ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ' ਟੈਸਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੈ, ਜਾਂ 'ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ' ਹੈ. ਜੇ* ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸੀ, ਕਿ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ "ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ" ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ *ਨਾਲ "ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ"* ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ:

"ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

97. ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟੈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ) ਵਿੱਚ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ *"ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ"* ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ

ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹੈ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ" ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਅੰਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

98. ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ "ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ" ਵਸਤੂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰਜ਼ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ 101, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

> *"ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਅਸਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਾਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਭਾਵ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ.*

99. *ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1961 ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੁਭਾਅ ਦੀਆਂ ਸਨ; ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸੀ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ

> *"ਬੇਈਮਾਨ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਕਾਨੂੰਨਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ (ਈਈਈ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੈ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ*

---

[101] *1981 (3) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 489*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਕੀਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਚ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਰ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਟੇਟ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਖਰਤਾ ਫੈਲਾਉਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਕੀਲ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਅਚਾਨਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

100. ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦਾ *"ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ"* ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਇਸਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ.

101. ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ " *ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼*" ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਨੇ 1961 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਲਚਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1953 ਦੀ ਸੋਧ ਨੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮਦਨ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸਯੋਗ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਮਦਨ ..." [102] ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 11 ਦਾ ਪੂਰਵ ਗਾਹਕ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਜੇਕਰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

[102] ਪੁਰਾਣੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ)

102. ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ), ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15)* ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਰਾਧਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ, 1975 (01.04.1977 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ) ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ:

> *"(ਬੀਬੀ) ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਜੋ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਆਮਦਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ*;

103. *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਧ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 01.04.1977 ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਿਰਫ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ:

> "8. [...] ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਧਾਰਾ 2 ਕਲਾਜ਼ (15) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਮੁਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ' ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।[103] ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਵਸਤੂ, ਭਾਵ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੂੰ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ, ਧਾਰਾ 13 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

---

[103] ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਦਾ ਪੈਰਾ 19 ਦੇਖੋ (ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

104. ਅਗਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀ, ਜੋ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1983 (101.04.1984 ਤੋਂ) ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਹ ਸੋਧ:

(ਏ) ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਰਥਾਤ "ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨਾ"

(ਬੀ) ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(ਸੀ) ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) 104 ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ- ਆਮ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, "ਕਾਰੋਬਾਰ" "ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ"।

105. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਰਤ - ਜੋ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਟਰੱਸਟਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ "ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ" ਸੀ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਧਾਰਾ 11 (4 ਏ) ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇਸਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ 2008 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

106. ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਜੋਂ। 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਨੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ - ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਸੀਮਤ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ ਤੇ

---

[104] "(4ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ (ਏ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ (ਅ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ..."

[105] 297 ਯੂ. ਐੱਸ. 216 (1936)

[106] ਕੈਬੇਲ ਬਨਾਮ ਮਾਰਖਮ (1945) 148 ਐਫ 2ਡੀ 237

[107] 2009 (16) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 618

ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਸੰਸਦੀ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। *ਧਾਰਾ 10 (23ਸੀ) (iv) "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੰਡ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਆਮਦਨ" ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫੰਡ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।*

ਏ. ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ

(i) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

107. ਸੋਧਾਂ (ਅਰਥਾਤ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2008, ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2009, ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2012 ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2015) ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ।

108. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨਾਂ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋਧੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਡੁਪਾਰਕੇਟ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਡੁਪਾਰਕੇਟ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਕਾਰਡੋਜ਼ੋ। *ਇਵਾਂਸ*[105] *ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, "ਇਤਿਹਾਸ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ* ਜਿ*ਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ*". ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਚੀਫ ਜੱਜ ਲਰਨਡ ਹੈਂਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ *ਮਕਸਦ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ* ਖੋਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪੱਕੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ"।

109. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭੁਵਾਲਕਾ ਸਟੀਲ ਇੰਡਸ, ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਬੰਬਈ ਆਇਰਨ ਐਂਡ ਸਟੀਲ ਲੇਬਰ ਬੀ.ਡੀ. *"ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਕਈ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਵਿਧਾਨਕ ਬਹਿਸਾਂ, ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ*

---

[105] *297 ਯੂ. ਐੱਸ. 216 (1936)*

[106] *ਕੈਬੇਲ ਬਨਾਮ ਮਾਰਖਮ (1945) 148 ਐਫ 2ਡੀ 737*

[107] *2009 (16) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 618*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ। ਪਰ, ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਿਯਮ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ..."

110. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਐਲ.ਵੀ.ਏ. ਦੀਕਸ਼ਿਤੁਲੂ ਅਤੇ ਹੋਰ। 108 ਫਿਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ:

> ".. ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਢਾਂਚਾ, ਹਰੇਕ ਹਿੱਸਾ ਬਾਕੀ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਉਹ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।
>
> 111. ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੋਧ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ - ਪਹਿਲਾਂ 2008 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2012 ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ii) ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ

(ਏ) ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ

112. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। [110] ਸੰਸਦ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ

---

[108] 1979 (1) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 26

[109] ਲੋਹੀਆ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 1985 (2) ਐਸਸੀਆਰ 686; ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 2018 (9) ਐਸਸੀਸੀ 1

[110] ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 1964 (1) ਐਸਸੀਆਰ 371: "ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਮੂਹਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ

2008 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

> ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਦਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੱਚੀਆਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਸੀਬੀਡੀਟੀ, ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੋਧ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

(ਬੀ) ਵਿਭਾਗੀ ਸਰਕੂਲਰ

113. ਕਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 1/2009 ਮਿਤੀ 27.03.2009 ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 11/2008 ਮਿਤੀ 19.12.2008 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 11/2008 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> *3. ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 'ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ' ਭਾਵ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਚੌਥਾ ਅੰਗ ਹੈ।*

ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਹੋਵੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਆਮਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸਖਤੀ 'ਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, 1982 (1) ਐਸਸੀਆਰ 629 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਬਜਟ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ:

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਦਨ ਦੇ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਬਿੱਲ ਦੇ ਮੂਵਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਰਮੇਸ਼ ਯਸ਼ਵੰਤ ਪ੍ਰਭੂ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਕਾਸ਼ੀਨਾਥ ਕੁੰਟੇ 1995 (ਸੁਪ 6) ਐਸਸੀਆਰ 371; ਨੇਵਾਰਟਿਸ ਏਜੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2013) 6 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਸੁਰਾਨਾ ਸਟੀਲਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1999 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 589 ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ। 5. ਭਾਰਤ ਸੰਘ (ਯੂ.ਓ.ਆਈ.) ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.2017 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ.

ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੇ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਇਕਾਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦਾਇਰੇ, ਹੱਦ ਅਤੇ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ. 3.1. ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 'ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼' ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇ ਵਪਾਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕੱਠੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉੱਦਮ ਜਾਂ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹਨ, ਇਹ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੁਣ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਾਧੂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

114. ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 1/2009 ਮਿਤੀ 27.03.2009 ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2008 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"5. "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣਾ

5.1 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (15) "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (23 ਸੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ. ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ, ਜਦੋਂ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

5.2 "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨੰਬਰ 11/2008 ਮਿਤੀ 19 ਦਸੰਬਰ 2008 ਰਾਹੀਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

115. ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 119 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ ਕਲਕੱਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਸਰਕੂਲਰ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ (ਨੰਬਰ 11/2008 ਅਤੇ ਨੰਬਰ 1/2009) ਵਿੱਚ ਸਰਕੂਲਰਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸੀ।

116. ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (6ਏ) (ਈ) ਅਤੇ 12 (1 ਬੀ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 15, 1955 (01.04.1955 ਤੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇਕੱਤਰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਟੈਕਸਯੋਗ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਸ - ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1955-56 ਵਿੱਚ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 30.06.1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ

ਧਾਰਾ 12 (1ਬੀ) ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ 10.05.1955 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ [ਨੰਬਰ 20(XXI-6)/55] ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਕੂਲਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (8) ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅਸਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਰਜ਼ੇ 30 ਜੂਨ, 1955 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 1955 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 12 (1 ਬੀ) ਦੇ ਸਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 12 (1 ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 12 (1ਬੀ) ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

117. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ ਨੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

118. *ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ, ਕਲਕੱਤਾ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 145 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ

ਬੈਂਕ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 119 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਟੈਕਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਜੋਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

> "9. [...] ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 119 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 119 (2) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਲਈ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 119 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

119. ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯੂਕੋ ਬੈਂਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੂੰਜ ਮਿਲਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਣ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ, ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਵਾਟਿਕਾ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ 112 ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਹ ਸੋਧ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਬਾਰੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਂ ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਨੋਟ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ; ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਰਕੂਲਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

---

[111] ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1972 (2) ਐਸਸੀਆਰ 168; ਕੇ.ਪੀ. ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 1982 (1) ਐਸਸੀਆਰ 629; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ 2003 (ਸੁਪ 4) ਐਸਸੀਆਰ 222

[112] (2015) 1 ਐਸਸੀਸੀ 1

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਕੇਸ਼ਵਜੀ ਰਾਵਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕੂਲਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਹਨ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। *ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [113] ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

> "ਇਹ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗੁਣ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ 'ਐਕਟ' ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਟੈਕਸ ਦਾਤਾ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਐਕਟ ਖੁਦ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਰਕੂਲਰ ਹਨ ਜੋ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 119 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਂ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਸਰਕੂਲਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਰਕੂਲਰ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਰਕੂਲਰ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹਨ।

121. ਇਸ *ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ* [114] ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ:

---

[113] 1992 (2) ਐਸਸੀਸੀ 231

[114] 2004 (2) ਐਸਸੀਆਰ 511

"30. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕੂਲਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ *ਐਲਰਮੈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ [1971]82ਆਈਟੀਆਰ 913* (ਐਸਸੀ) ਅਤੇ *ਦੂਜਾ ਕੇਪੀ ਵਰਗੀਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਈਟੀ ਅਫਸਰ, ਏਰਨਾਕੁਲਮ* [1981]131ਆਈਟੀਆਰ 597 (ਐਸਸੀ) ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ, ਮਾਲੀਆ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿਰਪੁਰ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ। *ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ [1970]77ਆਈਟੀਆਰ 6* (ਐਸਸੀ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (8) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਨਹੀਂ। ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਭਾਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲਟ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ਼ਵ ਜੀ ਰਵਜੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਆਈਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ [1990] 183 ਆਈਟੀਆਰ 1 (ਐਸਸੀ)" ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

122. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (ਅਸਿੱਧੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ) ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਤਨ ਮੈਲਟਿੰਗ ਐਂਡ ਵਾਇਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "

6. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕੂਲਰ ਅਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕੂਲਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ/ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਲਾਨ ਕਰੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

123. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, *ਕੇਸ਼ਵਜੀ ਰਵਜੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਤਨ ਮੈਲਟਿੰਗ ਐਂਡ ਵਾਇਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼* (ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਵਨੀਤ ਲਾਲ ਝਾਵੇਰੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਸਰਕੂਲਰ ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਸਮਝ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰੇਰਕ ਮੁੱਲ ਹੈ. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਹ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਡਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਬੀ. ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ

124. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇਹ *ਐਸ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ.* ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਜੈਨ ਅਤੇ*[115] ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਵਾਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ "ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਭਟਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ". ਇਹ *ਨਿਯਮ ਇੰਦਰਾ ਨਹਿਰੂ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*[116] ਵਿੱਚ *ਖੰਨਾ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ* ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

[115] (1979) 3 ਐਸਸੀਸੀ 54.

[116] (1975) ਪੂਰਕ ਐਸਸੀਸੀ 1

ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਗੇਂਦਾ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ [117]. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, *ਵੈਨਗਾਰਡ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ. ਫਰੇਜ਼ਰ ਅਤੇ ਰੰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ.*[118], ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. *ਐਨ.ਕੇ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇਹੀ ਤਰਕ ਗੂੰਜਿਆ ਹੈ। ਵੀ. ਸੀ. ਕੇ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ* [119].

125. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ - "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੀ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ" ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਵਾਂ) ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਸ਼ਬਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਲਟ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਪਿਛਲੀ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ 2008 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੇਗੀ

126. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀਆਂ 'ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ' (ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ - ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੈੱਡਾਂ, ਸਮਾਰਕਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਯੋਗ ਦੀ ਸੰਭਾਲ) ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. *ਧਰਮਦੀਪਤੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ - ਮੁਨਾਫੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਇਸ ਨਿਖੇਧੀ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਚੈਰਿਟੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ - ਪਹਿਲੀਆਂ ਛੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 1975 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏ.ਵਾਈਜ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ), ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀ.ਬੀ.) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ 01.04.1977 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ, ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

---

[117] (1975) 3 ਐਸਸੀਆਰ 783

[118] (1960) 3 ਐਸਸੀਆਰ 837

[119] (1991) 1 Sਸੀ ਐਸਸੀਆਰ 938

ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ. ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ 01.04.1984 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਪੀਯੂ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

127. ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ 01.04.1984 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 01.04.1991 ਤੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ. ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੂਰਤ ਆਰਟਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ:

i)ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ;

ii)ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫਾ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ.

128. ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਮਝ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਰੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਮਾਲੀਆ ਨਾਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਟਰੱਸਟ ਹੈ।

129. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਰ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਐਂਡ *ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ*) ਵਿਚਕਾਰ 1983 ਵਿੱਚ 01.04.1984 ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ - ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਬੀਬੀ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ।

130. ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2008 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

(15) "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਹਤ, ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ;

131. ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ *"ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ"* ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। *ਜੀ. ਵੈਂਕਟਸਵਾਮੀ ਨਾਇਡੂ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* [120] ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ *ਸੀ। ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬਰਮਾ ਸ਼ੈਲ ਆਇਲ ਸਟੋਰੇਜ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ* [121] ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ "ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ, ਮਾਤਰਾ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤਤਾ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ" / *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼ਕਤੀ ਅਸਟੇਟ* [122] ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਜੰਗਲ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਲੀਪਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜੋ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਾਰਕੋਲ, ਜੋ "ਨਿਰੰਤਰ, ਵਿਵਸਥਿਤ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ" ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ *ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਮਾਲੀਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬੋਰਡ* [123] *ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ,* ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ:

"ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ-ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਲ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਜਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਰਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਤਰਾ, ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਪਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। "

---

[120] 1959 (ਪੂਰਕ) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 646

[121] 1973 (2) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 636

[122] 1989 (1) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 408

[123] 1967 (3) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 778

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

132. "ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਰੇਣੂਸਾਗਰ ਪਾਵਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ 124 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"25... (2) "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਜਾਂ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਹਨ।

ਮਨਸੁਖਲਾਲ ਧਨਰਾਜ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਏਕਨਾਥ ਵਿਠਲ ਓਗਾਲੇ 125 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ "ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕੀਤਾ:

"16. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਲ ਕਾਜ਼ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 (1) ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਪਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਵਾਕ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਸਵੀਪ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਡੋਯਪੈਕ ਸਿਸਟਮ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ 126, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ "ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ "ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ" ਅਤੇ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਵੀ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"50. ਸ਼ਬਦ "ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ" (ਇਸ ਲਈ "ਸੰਬੰਧਿਤ"), ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਵਿਆਪਕਤਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਮਹੱਤਵ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ [ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਵਾਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]. ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਪਰ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੈਸਟਿੰਗ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 620 ਅਤੇ 621 'ਤੇ 76 ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸਿਕੰਡਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਬੰਧ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈ

---

[124] 1985 (1) ਐਸਸੀਆਰ 432

[125] 1995 (1) ਐਸਸੀਆਰ 996

[126] 1988 (2) ਐਸਸੀਸੀ 299

ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਨੂੰ "ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ" ਅਤੇ "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਸੰਬੰਧਿਤ" ਸ਼ਬਦ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸੰਕੁਚਨ ਦਾ।

133. ਇਸ ਲਈ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ 2015 ਤੱਕ ਉਲਝਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਧਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਥਿਰ ਸਨ:

(1) ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਾਬੰਦੀ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ" ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(2) "ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" (ਅਰਥਾਤ ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ) ।

134. ਪਿਛਲੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 01.04.2009 ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਪਰਵੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ;

ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ (ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਮੁੱਲ 10,00,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ - ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 25,00,000 ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

135. ਅਗਲੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2015 ਰਾਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨੇ 01.04.2016 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ:

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਂ

ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ, ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ-

(i) ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ;

136. ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ (2009-2015 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ) ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਤ ਰਾਹਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਦਿ, ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਫੀਸ, ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ, ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ 10,00,000 (ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 25,00,000) ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ. 2015 ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

(i) ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ *ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਸਲ* ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(ii) ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ।

137. ਹੁਣ ਤੱਕ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੋਚ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ *"ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੇਗੀ "ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।*

138. ਸੰਸਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਸੀ। ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ, ਜਾਂ *ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ* ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਮੂਲ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ (ਜਿਸਦਾ ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ)। 2008-2012 ਅਤੇ 2015 ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਬਦੀਲੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ 'ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣਾ, ਅਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇ ਉਹ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

139. ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। *ਉਹ ਖੰਡੇ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)* 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਸਨ; *ਮੈਸਰਜ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ (ਸੁਪਰਾ); ਪੋਰਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਖੋਜ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਵੀ. ਕੇ. ਜੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦਲੀਲ* ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *"ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ" ਅਤੇ "ਸੇਵਾ"* ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ - ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ - ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਜੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ (*ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ, ਆਦਿ)* ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਤਹਿਤ "ਰਾਜ" ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ

[127] "... ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ "

[128] (1997) 4 ਐਸਸੀਸੀ 257

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ.

140. *ਟਾਊਨ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਭਾਗ*[129], ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਇੱਕ 'ਵੂਤਪਤੀ ਗਿਰਗਿਟ' ਹੈ. ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ - ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *(ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ) ਸੰਵਿਧਾਨ*[130] ਦੀ ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ:

> "ਧਾਰਾ 155 (1) ਜੋ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕਾਰਜ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ 26-1-1950 ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਿਹਾ। ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ - ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਰਾਧਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ

[129] 1977 1 ਐਲਰ 813

[130] **289. ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਧਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ–**(1) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਰਾਧਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਧਾਰਾ (1) ਵਿਚਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ।

(3) ਧਾਰਾ (2) ਵਿਚਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਅੰਗ? ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ? ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ? ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਲੇਬਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਾ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ; ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਧੇਰੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਆਮਦਨ" (ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ" 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂਗੇ. ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਮਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਅਤੇ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਹ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਅਚੱਲ ਜਾਂ ਚੱਲਣ ਯੋਗ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ [ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫਾ ਮਕਸਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ/ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ [ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲਗਭਗ ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਕਮਰੇ/ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਚੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ। ਇਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। . ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਰੁਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 155 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਕਿਉਂ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਇਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ... ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਚਾਹੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 289 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ - ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਇਕਾਈ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਆਦਿ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

141. ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 289 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਵਰਗੀ ਹਰ ਰਾਜ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਦਮ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਤੱਤ, ਇਸ ਲਈ, ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ.

142. ਤਾਂ ਫਿਰ *"ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ"* ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

(ਏ)ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਾਰ,

(ਬੀ)ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ,

(ਸੀ)ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ" (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਾਕ ਹੈ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪਤਾ ਲਈ "ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

(ਡੀ)ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੀਆਂ 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ'

143. ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ. ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ' ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ (ਫੀਸ, ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ) ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਰਥ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ. ਹਾਲਾਂਕਿ, "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਦਿੰਦੀ ਹੈ.

144. *"ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ"* ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿਭਾਗ ਜਾਂ ਇਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਇਸ ਲਈ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ *ਦੀ ਲੈਂਡ, ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮ*, ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਕਮ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਸਬਸਿਡੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਸ-ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣੀ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ *'ਰਾਜ'* ਹੋਣ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ (ਚਾਹੇ ਰਾਜਾਂ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਥਾਪਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 'ਫੀਸ' ਜਾਂ 'ਸੈੱਸ' ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ "*ਫੀਸ*" ਜਾਂ "*ਸੈੱਸ*" ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਨਾਮਕਰਨ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਜੇ *ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ*, ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਸੀਵਰੇਜ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ *"ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ"* ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਜਾਂ ਨਕਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਫੀਸ ਲਈ, ਚਾਹੇ ਗਾਹਕੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੀਸ, ਆਦਿ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ; ਜਦੋਂ ਉਹ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

145. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿੰਦੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਏਚੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਐਮ ਹਿਦਯਾਤੁੱਲਾ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ "ਸੈੱਸ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਉਲਟ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"... "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੇਟ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਈ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਟੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਖਰਚੇ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮ (ਸਿਹਤ ਸੈੱਸ, ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ, ਸੜਕ ਸੈੱਸ ਆਦਿ) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੈੱਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਨਾਮ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਧਾ ਹੈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਏ (1) ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ।

146. ਇੰਡੀਆ ਸੀਮੈਂਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਫੈਸਲਾ। 5. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ[132] *ਨੇ ਹਿਦਾਇਤੁਲਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ* ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ। *ਵਿਜੈਲਕਸ਼ਮੀ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ. ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪਲਾਕੋਲ ਅਤੇ ਹੋਰ*[133] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

13. ਇਸ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈੱਸ ਵੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਕਰ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਉਹ ਟੈਕਸ ਹਨ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ, ਪੁਲਿਸ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਆਦਿ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੈੱਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ

---

[131] *1967 (1) ਐਸਸੀਆਰ 548*

[132] *1989 (ਪੂਰਕ 1) ਐਸਸੀਆਰ 692*

[133] *(2006) 6 ਐਸਸੀਸੀ 763*

ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਿਹਤ ਸੈੱਸ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਹਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਾਉਣਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇਣਾ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈੱਸ ਨਾਲ ਮਾਲੀਆ ਵਧਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

147. ਇਸ ਲਈ "ਸੈੱਸ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਕਸਦ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਸੋਧ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ "ਫੀਸ" ਦਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਅਰਥ ਹੈ. ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲਖਨਊ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਜੰਗਲਾਤ ਨਿਗਮ 134 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ, ਰਕਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ "ਫੀਸ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹਨ:

"ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਪਕ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਫੀਸ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਆਮ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਦੋਵੇਂ ਜਨਤਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਸੂਲੀ ਹਨ।

148. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ [135] ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ ਆਦਿ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਫੀਸ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ) "ਟੈਕਸ" ਨਹੀਂ ਹਨ - ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ.

149. ਪਰ "*ਵਿਚਾਰ*" ਸ਼ਬਦ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਮੁਦਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ, ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ. *ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੁੰਬਈ ਬਨਾਮ ਫਿਏਟ ਇੰਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ*[136] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਾਇਆ:

"ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ

---

[134] 1998 (2) ਐਸਸੀਆਰ 22

[135] ਦੇਖੋ *ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।* 2007 (12) ਐਸਸੀਆਰ 792; ਭਾਰਤ *ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਪੂਰਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ* 1991 (ਸੁਪ 1) ਐਸਸੀਆਰ 183; *ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਡਾਕਘਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਡਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ* ਹੋਰ ਧਿਰਾ. 2004 (1) ਐਸਸੀਆਰ 913.

[136] 2012 (12) ਐਸਸੀਆਰ 975

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਆਜ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਨੁਕਸਾਨ, ਘਾਟਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਦੁੱਖ ਝੱਲੀ ਗਈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰੀ ਬਨਾਮ ਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਸਾ (1875) ਐਲਆਰ 10 ਐਕਸ 153.

54. ਵੈਬਸਟਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (ਅਨਟਰਫਿਡ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

'ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਭੁਗਤੀ ਗਈ ਵਾਪਸੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

55. ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਸਿਕੰਡਮ (ਪੰਨਾ 420-421 ਅਤੇ 425) ਦੇ ਭਾਗ 17 ਵਿੱਚ 'ਵਿਚਾਰ' ਦੇ ਆਯਾਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

'ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਪਸ ਜੂਰਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, "ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.....

ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਮਿਸਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ, ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ.

56. ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਬਾਰੇ ਸਲਮੰਡ ਵਿੱਚ 'ਵਿਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਉਹ ਕਾਰਨ, ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਪਣ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਬੋਝ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

57. 'ਵਿਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ 'ਵਿਚਾਰ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:

"ਜਦੋਂ, ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਸੰਜਮ ਜਾਂ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

58. ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵਿਚਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਾਜਬ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਲਾਭ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ 'ਵਿਚਾਰ' ਸ਼ਬਦ 'ਸੋਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ.

150. ਇਸ ਲਈ, ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ - *ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸੋਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ("ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ")* ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ, ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। "ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਰੋਬਾਰ, *ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ,* ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ, ਅਰਥਾਤ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

151. ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਵੀ, ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ. ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "*ਸੈੱਸ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ"* ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਰਕਮ, ਵਪਾਰ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ *(ਫੀਸ ਜਾਂ ਸੈੱਸ* ਵਜੋਂ, ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ. ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ - ਅਤੇ ਅਤੀਤ ਤੋਂ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ (*ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ,* ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਵਿੱਚ "ਅਣਦੇਖੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

152. ਧਾਰਾ 2 (15) - 2008 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਜੋ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਜਾਂ "ਖੁਆਉਣਾ" ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

153. 2008 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੈਰਾਡਾਇਮ ਤਬਦੀਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ (ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੀਸ ਆਦਿ ਸਮੇਤ) । ਇਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਹ ਹਨ:

(ਏ)ਕਿ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ) ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂ ਦੇ "ਅਸਲ ਚੱਲਣ" ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ

(ਬੀ)ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਸੀ)ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ: (i) ਅਤੇ (ii) (ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15)) ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ- ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ "ਜਾਂ" ਦੀ ਚੇਤੰਨ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਸੀ. ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10, 11, 12, 12ਏ, 12ਏਏ ਅਤੇ 13

154. ਧਾਰਾ 11, 12, 12ਏ, 12ਏਏ ਅਤੇ 13 ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ

[137] *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਦਾਊਦੀ ਬੋਹਰਾ ਜਮਾਤ, (2014) 16 ਐਸਸੀਸੀ 222; ਐਸ.ਆਰ.ਐਮ.ਐਮ.ਸੀ.ਟੀ.ਐਮ. ਤਿਰੂਪਾਈ ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (1998) 2 ਐਸਸੀਸੀ 584*

ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਧਾਰਾ 11 (1) ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨਾਲ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਧਾਰਾ 11 (1-ਏ) ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲਾਭ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (1-ਬੀ), ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (2) ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (2) ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (3) ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 (3-ਏ) ਧਾਰਾ 11 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਰਮ 10 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (4) ਅਤੇ 11 (4-ਏ) ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 11 (5) ਉਪਰੋਕਤ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 12 ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 12-ਏ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: ਪਹਿਲਾ, ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 01.06.2007 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਟਰੱਸਟ ਧਾਰਾ 12-ਏਏ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਿਸੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਇੱਕ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ (ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਧਾਰਾ 12ਏਏ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ੧੩ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਜਾਂ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਛੋਟ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 13 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ[ਧਾਰਾ 11(4)] ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਸਟ [ਧਾਰਾ 11(4ਏ)] ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ

155. ਧਾਰਾ 11 (4) ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਦਾਨੀ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਦ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਉੱਦਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਇੱਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਧਾਰਾ 11 (4) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਟਰੱਸਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਟਰੱਸਟ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

156. ਧਾਰਾ 11 (1) ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4 ਏ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.

157. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ "ਭਰੋਸੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 11 (4) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, *"ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਸ਼ਬਦ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ"*। 01.04.1992 ਤੋਂ ਵਿੱਤ (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 1991 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

> *(4ਏ) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3ਏ) ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।*

158. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈਏ) ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ (ਆਈਏ) ਟਰੱਸਟ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਨਿਰਧਾਰਕ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਗਡੋਡੀਆ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ 138, ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈਏ) ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ।

159. ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜੇ.ਕੇ. ਟਰੱਸਟ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.139 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈਏ) ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ 1953 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 4 (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੁਬਰਾਓ, ਜੇ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਾਰਿਆਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

> *"..... ਪਰ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ; ਪਰ ਮੂਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁੱਖ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਠੋਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਮੈਕਸਵੈਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਸੱਚਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ, ਬੱਚਤ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਸਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ*

---

[138] ਦੇਖੋ ਗਡੋਡੀਆ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਸਟੋਰ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, (1944) 12 ਆਈਟੀਆਰ 385

[139] 1958 (1) SCR 65

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਜਿੱਤਣਾ ਹੈ". ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਵਾਂਗੇ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਕਤ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

160. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ - ਜੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਧਾਰਾ 11 (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਉੱਦਮ ਕਿਸੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

161. ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (1) ਅਤੇ (4) ਵਿਚਕਾਰ ਇੰਟਰਫੇਸ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 11 (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲਵੇਗਾ। ਦੂਜਾ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, *ਜੇ.ਕੇ. ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ, ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਜੋ ਉੱਠਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਦਫਤਰ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਭ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਦਫਤਰ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਟਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ (15.06.1945 ਨੂੰ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਕੋਲ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖੜੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ 1,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ, ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਦਾਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 10.09.1945 ਨੂੰ 20 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਕਮ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ *ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:*

"..... ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ "ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ" ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਏ ਅਤੇ ਬੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਕੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੈਟਲਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਟਰੱਸਟੀ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ.

162. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਜੇ.ਕੇ. ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਫੰਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਮੂਲ ਫੰਡ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਥਿਆਗੇਸਰ ਧਰਮ ਵਾਨਿਕਮ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ 140 ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾ ਪੀਸੀ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਸੀਆਈਟੀ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ 141 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਅੰਤਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 1922 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 (3) (ਆਈ) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਜੋ 1961 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ)।

163. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖੁਦ ਭਰੋਸੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) "ਧਾਰਾ 60 ਤੋਂ 63..... ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 5 ਵਿੱਚ ਹਨ। ਧਾਰਾ 60 ਆਮਦਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਧਾਰਾ ੬੧ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਕਾਲਤਯੋਗ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 62 ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

---

[140] *(1963) 50 ਆਈਟੀਆਰ 798 ਮਦਰਾਸ।*

[141] *(1957) 31 ਆਈਟੀਆਰ 226 ਪਟਨਾ।*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਮਿਆਦ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 61 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਟਰੱਸਟ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ.

164. ਹੁਣ *ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 01.04.1992 ਤੋਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ "*ਕਿਸੇ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"।*

165. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸੀ- ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂ. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ . ਇਸ ਲਈ ਥੰਥੀ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਟਰੱਸਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

166. ਤਾਂ ਫਿਰ *ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ (ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 11(4ਏ) ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ) ਦੇ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਤੋਂ "ਉਦੇਸ਼ਾਂਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ" ਤੱਕ "ਅਚਾਨਕ" ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀ ਹੈ?* ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, *ਥੰਥੀਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਦਾਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਭਾਵ, ਜਿੱਥੇ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ 1983 (01.04.1984 ਤੋਂ) ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਟਰਮੀਨੇਟਿਵ ਟੈਸਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਥਾਂਥੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11 (4ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। 167. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਥਾਂਥੀ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ. ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਕਿ ਜੇ *ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ,* ਤਾਂ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਸਤੂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਦਾਨ ਦੀ ਪਰਖ ਹੁਣ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ - ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਿਰਫ ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਸਲ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਦੂਜਾ - ਅਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ (ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ) ਇੱਕ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਮਿਆਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ 10,00,000 (01.04.2009 ਤੋਂ), 25,00,000 (01.04.2012 ਤੋਂ) ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਚੈਰਿਟੀ ਨੂੰ "ਫੀਡ" ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ "ਵਾਢੀ" ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਹੈ - ਦੁਬਾਰਾ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ.

168. ਜੇ ਕੋਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ *"ਆਮਦਨ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਲਾਭ"* ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼, ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ. ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਵਿੱਚ *"ਦੁਰਘਟਨਾ"* ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਰਥਾਤ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ* ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਫਿਰ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਘਟਨਾਗ੍ਰਸਤ। ਇਸ ਲਈ 2016 ਦੀ ਸੋਧ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 (4 ਏ) ਦੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਦੀ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਤੱਕ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

169. ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 142 ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (23ਸੀ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 (23ਸੀ) - ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (iv) ਅਤੇ (v) ਦੁਆਰਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ (ਯਾਨੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸਮ ਵੀ) ਤੱਕ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਭਾਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ (iv) ਅਤੇ (v) ਸਬੰਧਤ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਛੋਟ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਛੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੈਰਿਟੀ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਸੱਤਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੀ ਗੂੰਜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੈਰਿਟੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਮਦਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

170. ਕਲਾਸੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦਾਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਐਲੀਮੋਸਿਨਰੀ 143 ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, *"ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" - ਅਤੇ ਚੈਰਿਟੀ* ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ, ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਟੋਕਨ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਇੰਡੀਅਨ ਚੈਂਬਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

---

[142] "ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (iv) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (v) ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (vi) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਤਰੀਕਾ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਫੰਡ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖਾ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ:"

[143] ਈਸਾਈ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ - ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਡਾਇਮੰਡ ਬੋਰਸ (2002) 10 ਐਸਸੀਸੀ 392, ਅਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਬੰਗਲੌਰ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਏ ਰਾਜੱਪਾ (1978) 2 ਐਸਸੀਸੀ 213

ਵਣਜ (ਸੁਪਰਾ) ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਜੀਪੀਯੂ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ "*ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ, - ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵੇਰੀਏਬਲਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, - ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵਾਧੂ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇ - ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਰੋਕ ਇੱਕ ਹੈ ਚੰਗੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ".*

171. ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁੱਧ ਦਾਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ. ਜੇ ਕੋਈ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਦੁਰਘਟਨਾ, ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜੇ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ (20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

172. ਧਾਰਾ 10 (23) ਅਤੇ 11 ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਚੈਰਿਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕਅਪ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੁਨਾਫਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਬੰਦੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ- ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ।

173. ਵਿਆਖਿਆ ਬਾਰੇ ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਪੀਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ (ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ) ਨੂੰ ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਿੱਥੇ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਖਰਚੇ ਖਰਚਿਆਂ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕਅੱਪ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਜਾਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਲਈ ਮੈਰਿਜ ਹਾਲ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ, ਫਿਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ; ਜਾਂ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਉਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਜੋ ਉਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗੀ ਕੌਫੀ ਟੇਬਲ ਬੁੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਮੈਰਿਜ ਹਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣਾ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਲਾਗਤ-ਪਲੱਸ ਨਾਮਾਤਰ ਮਾਰਕਅੱਪ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ) ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਵਧੇਰੇ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ii) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

174. ਧਾਰਾ 13 (8) 144, ਧਾਰਾ 10 (23ਸੀ) ਦਾ 17ਵਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 143 (3) ਦਾ ਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ 01.04.2009 ਤੋਂ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭਾਵ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ. ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ- ਜੋ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 13 (8) ਵੀ ਇਸੇ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

175. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (8) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਸਦ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਸੀਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ।

ਡੀ.ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

(i) ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

176. ਹੁਣ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

[144] "(8) ਧਾਰਾ 11 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੇ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (15) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਉਕਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਫੰਡ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਫੀਸ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਆਜ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ - ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਬੋਰਡ, ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਲਈ, ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ.

177. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਦਰਾਂ, ਟੈਰਿਫ ਜਾਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਡਲਾਂ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਵੰਡ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਆਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਫੀਸਾਂ ਲਈ, ਸੜਕਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ "ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਾਂ, ਫੀਸਾਂ, ਟੈਰਿਫ ਆਦਿ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ 20% ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਮ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਜੋ ਆਮ ਜਨਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕਅੱਪ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸਵੈ-ਹਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪਭੋਗਤਾ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

(ਏ) ਧਾਰਾ 10 (46) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

178. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1970 ਦੁਆਰਾ 01.04.1962 ਤੋਂ ਧਾਰਾ (20ਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਆਮਦਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ,

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ 145. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜੀਆਈਡੀਸੀ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਦੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਵਿੱਚ "ਵਿਕਾਸ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦਯੋਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ" ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ "ਵਿਕਾਸ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫੀਸ ਗੈਰ-ਉਦਯੋਗਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

179. ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 10 (20) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2002 ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 10 (20) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ "ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਉਹ ਛੋਟ ਮਿਲਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੂਲ ਐਕਟ, ਯਾਨੀ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ "ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (20) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ 1961 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 11 (1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਏਪੀਐਸਆਰਟੀਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਸੜਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1950 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਏਪੀਐਸਆਰਟੀਸੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

180. ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਸੰਕੀਰਣ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

[145]ਆਮਦਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

******** ******* ********

(20 ਏ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਧਾਰਾ 10 (20 ਏ) - ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਲਾਗੂ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਂਕਿ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਕਾਈ ਇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ.

181. ਧਾਰਾ 10 (46) ਨੇ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 01.04.2003 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 10 (46) ਵਿੱਤ *ਐਕਟ, 2011*[146] ਦੁਆਰਾ 01.04.2009 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 10 (46) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਆਮ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਜਾਂ ਗਠਿਤ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ, ਟਰੱਸਟਾਂ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 10 (46) (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਹੁਣ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ)।

182. "ਵਪਾਰਕ" ਸ਼ਬਦ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਕਸਯੋਗ ਜਾਲ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ,

[146] ***ਆਮਦਨ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।***

10. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਮਦਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

********** *********** **********

(46) ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਮਦਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ

(ਏ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਗਠਨ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

(ਸੀ) ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

"ਵਪਾਰਕ" ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਵਸੂਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਸੜਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਟਮੈਂਟ, ਅਨਾਜ, ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

183. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, *ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ* [147] *(ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਐਨਆਈਡੀਏ") ਅਤੇ ਸੀਆਈਟੀ ਬਨਾਮ ਯਮੁਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਉਦਯੋਗਿਕ* ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ 148. ਜੀ.ਐਨ.ਆਈ.ਡੀ.ਏ. (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ - ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਇਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ। ਫਿਰ, ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੀਸ, ਸਰਵਿਸ ਚਾਰਜ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, *"ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ"।*

184. ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਭਾਵ, ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਰ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ, ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ। *ਯਮੁਨਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ।

185. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ,

---

[147] (2018) 406 ਆਈਟੀਆਰ 418 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੀਐਨਆਈਏ ")

[148] (2017) 395 ਆਈਟੀਆਰ 18

ਸ਼੍ਰੀਰਾਮਤਨੁ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਵਿਕਾਸ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। *ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ *ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ* ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

> *"ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ, ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ* ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇੰਡੀਸੀਆ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਗੁਣ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ. ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭਅੰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਫੈਕਟਰੀ ਸ਼ੈੱਡ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿੰਗ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

17. ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ, ਸੀਵਰੇਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੈਸਾ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫੀਸਾਂ, ਲਾਗਤਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜਾਂ ਸ਼ੈੱਡਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਆਡਿਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਸਲ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੈ। ਜੇ ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਨਾਲੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰਚੇ ਨਾਲੋਂ ਆਮਦਨ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

********* ******** **********

20. ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮੂਲ ਸੰਕਲਪ ਖਰੀਦਣਾ ਅਤੇ ਵੇਚਣਾ ਹੈ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪਹਿਲੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ। ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਾਰਡ ਕੋਰ ਇਸਦਾ ਵਪਾਰਕ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ. ਵਣਜ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਖਰੀਦਣਾ ਅਤੇ ਵੇਚਣਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਸਟੇਟਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰਲ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

186. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ, ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਥੇ ਵੀ, *ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਐਕਟ (ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ*, 1962 ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1966) ਨੇ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉੱਘੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਮਕਸਦ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ.

187. ਹੁਣ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 (20ਏ) ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10 (46) (01.06.2011 ਤੋਂ) ਵਿੱਚ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਰਾਣੀ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਵੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10 (46) ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ *"ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼"* ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਹਨ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ, ਨਵੀਂ ਜੋੜੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 10 (46), ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ-ਜੁਲਦੀ ਹੈ. ਦੂਜਾ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਰਡ, ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

188. ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ - ਫਿਰ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ. ਧਾਰਾ 10 (46) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

189. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ 01.0.2003 - 31.05.2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੋਰਡ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜਨਤਕ ਲਾਭ ਲਈ ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ (ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ) ਛੋਟ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 10 (46) ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ *ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਛੋਟ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ

(ਬੀ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ/ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ

190. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 10 (20ਏ) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਲਈ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਉਹ 01.04.2003 ਤੋਂ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਲਾਭ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(ii)ਹਾਊਸਿੰਗ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ) ਹਾਊਸਿੰਗ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਖੇਤਰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(iii)ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਬੋਰਡਾਂ, ਟਰੱਸਟਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਆਦਿ ਜਨਤਕ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(iv)ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰੋਕਥਾਮ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਬੋਰਡ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਹਨ:

(ਏ) ਕੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ, ਸੰਵਿਧਾਨ, ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਕਾਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਨਿਯਮ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ ਸੇਵਾ, ਦਵਾਈਆਂ ਵੰਡਣਾ, ਅਨਾਜ (ਪੀਡੀਐਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ), ਆਦਿ;

(ਬੀ) ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਸਮੇਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਾਧਨ, ਜਿਵੇਂ *ਕਿ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਦਿ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ), ਉਹ ਮਕਸਦ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜਨਤਕ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਚਾਹੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ, ਆਦਿ;*

(ਸੀ) ਅਜਿਹੇ ਬੋਰਡਾਂ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ;

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

(ਡੀ) ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਾਧਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰਾਂ ਵਸੂਲਣਾ, ਸੀਵਰੇਜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਨਾਜ, ਦਵਾਈਆਂ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਲੀਜ਼ ਕਿਰਾਇਆ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਕਿਰਾਇਆ ਆਦਿ ਵਸੂਲਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਖਰਚਿਆਂ, ਫੀਸ, ਵਿਆਜ ਆਦਿ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ "ਫੀਸ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ;

(ਈ) ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਾਧਨ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਵਾਧੂ, ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ, ਕਿਸ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਲਾਟਾਂ, ਦਰਾਂ ਜਾਂ ਲਾਗਤਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ; ਕੀ ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਨਡੀਐਮਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਚਾਹੇ ਵਾਧੂ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ; ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਆਦਿ;

(ਐਫ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਅਥਾਰਟੀ ਆਦਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਨਾਫਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਭਾਵ, ਰਕਮ ਜੋ ਲਾਗਤ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ), ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ (ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ 20%) - ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਾ

ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ

(v)ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸਤਾਰ੍ਹਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 2012, 01.04.2009 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ, ਇਸਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੀਤੀ, ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕਾਈ ਦਾ। ਜੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਫੀਸਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਮੇਤ) - ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਲਾਗਤਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ii) ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

(ii) ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ/ਅਥਾਰਟੀਆਂ

191. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਾ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਆਈਸੀਏਆਈ) ਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਆਈਸੀਏਆਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਕੋਰਸ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਸਿਲੇਬਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ; ਕਲਾਸਾਂ, ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ; ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਆਦਿ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ, ਅਰਥਾਤ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟਸ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2005 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 1.23 ਲੱਖ ਸੀ, ਜੋ 31.03.2012 ਨੂੰ ਵਧ ਕੇ 1,86,440 ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਸੀ - 2005 ਵਿੱਚ, ਇਹ 2,96,294 ਸੀ, ਅਤੇ 31.03.2012 ਨੂੰ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 10,70,839 ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਦੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲਾਸਰੂਮ ਸਿੱਖਿਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਮਕਸਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕੋਚਿੰਗ ਅਤੇ ਸੋਧ ਕਲਾਸਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਲਈ 1500 ਤੋਂ 2500 ਤੱਕ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ 4000 ਤੋਂ 6000 ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਲਾਸਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

192. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ 2003-04 ਲਈ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 55.27 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 51.64 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਖਰਚ 1.0691 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਲਈ ਫੀਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ 1.78 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਰਚ 96.93 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਰਿਹਾ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2011-12 'ਚ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 2.94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਨ। ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ 4.05 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ ਖਰਚ 6.9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਫੀਸਾਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਕਮ 6.36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਲਈ 4.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਕੋਰਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ) 2.01 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਸੰਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

193. ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣਾ 'ਸੇਵਾ' ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

194. ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1949 ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂਬਰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਪੇਸ਼ੇ (ਧਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7) ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 15 (2ਏ) ਦੁਆਰਾ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲਸ਼ਿਪ ਸਹਾਇਤਾ, ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ, ਫੀਸ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਮੈਂਬਰ; ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ, ਆਦਿ। ਧਾਰਾ 15ਏ ਦੁਆਰਾ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੋਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਗਰੀਆਂ ਜਾਂ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 15ਏ (2) ਦੁਆਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ੧੮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਏ, 21 ਬੀ ਅਤੇ 21 ਸੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

195. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਾ (ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ, ਆਦਿ) ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ 149 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਸੂਚੀ 150 ਦੀ ਐਂਟਰੀ 65 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ (ਜਿਸ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸਮਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਐਂਟਰੀ 25 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਇਕੋ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਸੀ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਤੱਵ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ. ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ 'ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਵਿਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਜ

[149] ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ III ਵਿੱਚ,

25. ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖਿਆ, ਸੂਚੀ 1 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 63, 64, 65 ਅਤੇ 66 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ।

26. ਕਾਨੂੰਨੀ, ਡਾਕਟਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ੇ".

[150] ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ,

65. ਯੂਨੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ-

(ਏ) ਪੇਸ਼ੇਵਰ, ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨਾਂ ਜਾਂ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ

ਇਪਸੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ' ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰਕ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

196. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਈ ਹੋਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਆਈ.ਸੀ.ਏ.ਆਈ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਿਆਂ (ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਲੇਖਾਕਾਰਾਂ, ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਸਕੱਤਰ, ਆਦਿ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੋਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ।

197. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟ ਵੀ ਸੁਣਾਏਗੀ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੀ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੀਸਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ, ਜਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਫਾਰਮ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਫਾਰਮਾਂ, ਬਰੋਸ਼ਰਾਂ, ਜਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲਾਗਤ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ.

198. ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਵਿੱਚ 'ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ' ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਮੂਹ ਬੀਜ ਐਕਟ, 1966 (ਭਾਵ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬੀਜ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਏਜੰਸੀ) ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕਾਈਆਂ ਬੀਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਤਹਿਤ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ, ਕਿਸਾਨ ਸਹਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ, ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ

ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕਿਸਮ ਜਾਂ ਕਿਸਮਾਂ" ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਏਜੰਸੀਆਂ/ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਿਆਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ।

199. ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਨ ਏਜੰਸੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਪਦੰਡ - ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ - ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਵਪਾਰ, ਵਪਾਰ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ.

(iii) ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕੌਂਸਲਾਂ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

200. *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਲਈ ਹਨ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਯੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕੁਝ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਅਣਸੋਧੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ.

201. ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਵਣਜ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਹਨ. *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਵਪਾਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਚਾਨਕ ਸਨ। ਸੂਰਤ ਸਿਲਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਕ ਕੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਪਾਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਸਨ:

(ਬੀ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਆਰਟ ਰੇਸ਼ਮ ਧਾਗਾ, ਕੱਚਾ ਰੇਸ਼ਮ, ਸੂਤੀ ਧਾਗੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਰਟ ਸਿਲਕ ਐਫ ਲੋਥ, ਰੇਸ਼ਮ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

(ਈ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਨਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਵਪਾਰ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮਦਨ ਹੋਈ, ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ।

202. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਾਕਸ਼ਾਸਤਰ - ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟਰੱਸਟਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ - ਨੇ ਫਰਕ ਪਾਇਆ ਹੈ. ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨਾ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਬਾਡੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ, ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸਾਂ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੋਰਸਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਜੋ ਫਿਰ ਉਦਯੋਗਿਕ, ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੀਪੀਯੂ ਦਰਜੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ, ਜਾਂ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਕੋਰਸ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਨ. ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 'ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ' ਹਨ.

203. *ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਪੈਰਲ ਐਕਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕੌਂਸਲ (ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ.)* ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1978 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਵਿੱਚ ਰੈਡੀਮੇਡ ਕੱਪੜੇ ਨਿਰਯਾਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; *ਸੋਰਸਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਗਾਈਡ;* ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਬੁੱਧੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ, ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ; ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ; ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਵੱਕਾਰੀ *"ਇੰਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਰਮੈਂਟ ਮੇਲੇ"* ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜੇ ਨਿਰਯਾਤ ਦੀਆਂ ਸਰਵੋਤਮ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਮੇਲੇ 350 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਕਾਰਜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੋਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਏ.ਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਪੈਟਰਨਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਬਾਜ਼ਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਈਪੀਸੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਵਫ਼ਦ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਨਿਰਯਾਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ।

204. ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਥੋਕ ਜਗ੍ਹਾ ਵੀ ਬੁੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫਿਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਨਿਰਯਾਤ ਆਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਹਨ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, ਬੁਕਿੰਗ ਅਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਏਈਪੀਸੀ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ. ਹੁਣ, ਇਹ ਕਿਰਾਏ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਾਰਜ, ਜਾਂ ਫੀਸਾਂ ਹਨ; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੱਪੜਾ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਰਕੀਟ ਸਰਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੇਵਾ ਹੈ.

205. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਏਈਪੀਸੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਘਰਾਣਾ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ. ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਜੀਪੀਯੂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ "ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸਲ ਕੋਰਸ" ਵਿੱਚ ਹਨ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਏਈਪੀਸੀ - ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ.

(iv) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ - ਈਆਰਨੈੱਟ, ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਅਤੇ ਜੀਐਸ 1 ਇੰਡੀਆ

206. ਈਆਰਨੈੱਟ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ, ਮਰਹੂਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਏਪੀਜੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇਸ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹਨ

3.1.1 ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਆਯਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਖੇਤਰ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰਵਿਆਪੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

3.1.2 ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅਤਿ ਆਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸੰਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨਾ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਉੱਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਸਮੱਗਰੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਸਟ ਕਰਨ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੰਟਰਾਨੈੱਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਾਨੈੱਟ ਪੀਅਰ ਟੂ ਪੀਅਰ ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਰਾਹੀਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਜੀਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪਰਕ

207. ਇਰਨੈਟ ਦੇ ਨੈੱਟਵਰਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਅਧਾਰਤ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤਰ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ 15 ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਸ (ਪੀ.ਓ.ਪੀ.) ਰਾਹੀਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਸਰਕਟਾਂ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਲਿੰਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਾਨੈੱਟ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈਸ ਹਨ। ਐਸ.ਟੀ.ਪੀ । ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਪੀਓਪੀ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਇੰਟਰਾਨੈੱਟ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸੈਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਰਨੈਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੈੱਟਵਰਕ ਐਕਸੈਸ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਨੈੱਟਵਰਕ ਐਪਲੀਕਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਹੋਸਟਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਸੰਚਾਲਨ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਸਆਰਨੈੱਟ ਵਿਚ, ਏਸੀ.ਇਨ, ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ.ਇਨ ਅਤੇ ਰੈਸ.ਇਨ ਡੋਮੇਨ ਅਧੀਨ ਡੋਮੇਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਦਿਅਕ ਨੈਟਵਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

208. ਇਰਨੈਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ (ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ, ਕਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਚਾਰਜ, ਡਾਟਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡਿਫਰੰਸ਼ੀਅਲ ਚਾਰਜ, ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚਾਰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ) ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਈ.ਆਰ.ਐਨ.ਈ.ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਰਜ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਖੋਜ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

209. *ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ* ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ *ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ) ਨੂੰ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ* ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2003 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ". ਇਨ " ਡੋਮੇਨ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵੀਕਾਰ ਹੈ,

ਨਿਕਸੀ, ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਇੰਟਰਨੈਟ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਡੋਮੇਨ ਨਾਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਾਲਾਨਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 1000/- ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਡੋਮੇਨ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 500/- ਅਤੇ 250/- ਰੁਪਏ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਕਸੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਹੈ।

210. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੋਮੇਨ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘਰੇਲੂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਕਸਚੇਂਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੰਚਾਰ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ".in" ਡੋਮੇਨ ਨਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਕੋ ਇਕਾਈ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਰਾਜਕਤਾ ਜਾਂ ਉਲਝਣ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

211. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਸਿਰਫ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬਲਕਿ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

212. ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਗਲਾ ਨਿਰਧਾਰਕ - ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ ਹੈ। ਜੀਐਸ 1 ਕੋਡ ਜੀਐਸ 1 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, ਬੈਲਜੀਅਮ (ਬੈਲਜੀਅਮ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ. ਇਹ ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੇਵਾਵਾਂ / ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫਾਇਦਿਆਂ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਇਕਲੌਤੀ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਹ ਕੋਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਡਾਟਾ ਇੰਟਰ-ਐਕਸਚੇਂਜ (ਈਡੀਆਈ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡਿੰਗ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਈਏਐਨ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਜੀਐਸ 1 ਇੰਡੀਆ (ਨਿਰਦਾਤਾ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

213. ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀਐਸ1 ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਐਸ1 ਕੋਡਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਜੀਐਸ 1 ਕੋਡ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਲਾਭਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟਰੈਕਿੰਗ, ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ, ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ, ਨਕਲੀ ਪਛਾਣ, ਸਟੀਕਤਾ ਕਾਰਨ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਸਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸਟਾਕ ਪੱਧਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਬਾਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੀਐਸ1 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਜਾਂ ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਕੋਡ ਨੂੰ ਆਰਐਫਆਈਡੀ ਚਿਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਸਮਰੱਥ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜੀਐਸ1 ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ / ਮਿਆਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਿਹਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦ ਪੈਕੇਜ ਲੇਬਲਾਂ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ. ਖਪਤਕਾਰਾਂ, ਸਰਕਾਰ, ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ. 20,000/- ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਜੀਐਸ1 ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਤੀਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ 4,000/- (ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2006-07 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 5,000/- ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ ਗਈ) ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਵੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਗਾਹਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੀਐਸ1 ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

214. ਜੀਐਸ1 ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1996 ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੀਐਸ1 ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਣ, "ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੰਕੀਰਣ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਬੈਲਜੀਅਮ, ਮੂਲ ਸੰਗਠਨ, ਜੋ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਚੈਰਿਟੀ ਲਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਜੀਐਸ1 ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਧੀ / ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ (ਭਾਵ, ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਮਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ), ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਟੋਕਨ ਫੀਸ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਐਸਆਈ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ "ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫਾ" ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ / ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

215. ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਟ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਫਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਜੋ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਬਾਰ ਕੋਡ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ. ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੀਐਸ ੧ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਅਨੁਸਾਰ 31.03.2007 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਲ ਲਈ ਕੁੱਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1,80,80,760/- ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 31.03.2008 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਲ ਲਈ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 4,85,47,170/- ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 31.03.2007 ਨੂੰ 44,40,000/- ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ 93,42,500/- ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2007 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਫੀਸ 1,68,57,200/- ਸੀ ਜਦਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਵ 31.03.2008 ਨੂੰ ਇਹ 1,90,50,650/- ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਧਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 31.03.2011 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਫੀਸ 4,24,69,850/- ਸੀ ਜਦਕਿ 31.03.2012 ਨੂੰ ਇਹ 6,07,58,100/- ਸੀ। 31.03.2011 ਨੂੰ ਗਾਹਕੀ ਫੀਸ 1,02,06,720/- ਸੀ; ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਵ 31.03.2012 ਨੂੰ ਇਹ 1,01,69,850/- ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਾਹਕੀ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਫੀਸ 31.03.2011 ਨੂੰ 4,18,62,804/- ਸੀ ਅਤੇ 31.03.2012 ਨੂੰ ਇਹੀ ਸਿਰਲੇਖ 4,46,71,134/- ਸੀ।

216. ਮਾਲੀਆ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸ 1 ਇੱਕ ਇਜਾਰੇਦਾਰ ਸੰਗਠਨ ਹੈ, ਬਾਰ ਕੋਡਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੀਐਸ 1 ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਪੈਕੇਜਿੰਗ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ.

217. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੀਐਸ 1 ਦੇ ਕਾਰਜ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਿੰਨੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ

ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ. ਬਾਰ ਕੋਡਿੰਗ ਪੈਕ ਕੀਤੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ; ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ). ਇਸ ਲਈ ਜੀਐਸ 1 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਫੀਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ. ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੋਲ ਜੋ ਕੋਡਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਭਲਾਈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜੀਐਸ 1 ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਕਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(v) ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ

218. ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਬੜੌਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜਕੋਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਆਈਟੀਏਟੀ 151 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ 152 ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਆਮ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਜੀਸੀਏ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

219. ਜੀਸੀਏ (ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ) ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ, ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੀਸੀਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਦੋਸਤਾਨਾ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ, ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

---

[151] ਆਈਟੀਏ ਨੰਬਰ: 1257/ਏਐਚਡੀ/13, 3303/ਏਐਚਡੀ/16, 3304/ਏਐਚਡੀ/16, 408/ਏਐਚਡੀ/17 ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ:

2009-10, 2010-11, 2011-12 ਅਤੇ 2012-13।

27.9.2019 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

[152] ਐਸਐਲਪੀ (ਡੀ) ਨੰਬਰ 16597/2020, ਜੋ ਗੁਜਰਾਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਬੜੌਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜਕੋਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ; ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰੋ; ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਾ; ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ, ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ, ਰੱਖਣਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਦੇਣਾ; ਲੀਗ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ; ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਇਨਾਮਾਂ, ਮੈਡਲਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਾ, ਦੇਣਾ/ਵੰਡਣਾ ਜਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ; ਖੇਡ ਖੇਡਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਵੇਲੀਅਨ, ਸਟੇਡੀਅਮ, ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਜੀਸੀਏ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਚਿੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕ੍ਰਿਕਟਰਾਂ, ਕੋਚਾਂ, ਅੰਪਾਇਰਾਂ, ਗਰਾਊਂਡਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਾਂ ਮਾਣ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ; ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਡ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ, ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕਰਨਾ। ਜੀ.ਸੀ.ਏ. ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

220. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜੀਸੀਏ ਦੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਚੈਰਿਟੀ ਸਨ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਲੀਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ.) ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ. ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ (ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ)। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ:

ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਏਓ ਨੇ ਡੀਆਈਟੀ (ਈ), ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ 03/12/2012 ਨੂੰ ਏ.ਓ. ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ:

1. ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਲ 1929 ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਆਈਸੀਸੀ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਆਈਸੀਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦੁਵੱਲੇ ਦੌਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਰਗੇ ਆਈਸੀਸੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

2. ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ 30 ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 25 ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, 2 ਨਿੱਜੀ ਕਲੱਬ ਅਤੇ 3 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਹਨ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਖੇਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ, ਲੀਗਾਂ, ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟੀਮ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਨਡੇ ਵਰਗੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਚ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਂਬਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ।

9.7.3 ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਤੀ 21/1/2013 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ.ਏਜ਼ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਸਬਵੈਂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸਬਸਿਡੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ:

"13.2

ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ

ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਨੇ 'ਟੀਵੀ, ਸਬਵੈਂਸ਼ਨ ਟੂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦਾ 70% ਭੁਗਤਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟੀਮ ਭਾਰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਵਨਡੇ ਵਰਗੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਚ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਲਈ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੈਚ ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਮੈਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਅਤੇ ਸਰੋਤ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ, ਅੱਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਮੈਚ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੈਸਟ / ਵਨਡੇ / ਟੀ -20 / ਆਈਪੀਐਲ / ਸੀਐਲ ਟੀ -20 ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡ ਲਈ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਟਿਕਟ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਸਥਾਈ ਸਟੈਂਡ, ਫਲੱਡ ਲਾਈਟਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ, ਸਕੋਰ ਬੋਰਡ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਚੇ. ਮੈਚ ਲਈ ਬੀਮਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਕੈਟਰਿੰਗ ਆਦਿ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖਾਣੇ ਦਾ ਖਰਚਾ, ਟੂਰ ਫੀਸ, ਮੈਚ ਫੀਸ ਆਦਿ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲੀਆ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। 1991-92 ਤੱਕ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ. ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕਈ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਟੈਸਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਨਡੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਲਈ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਦਾ 70% ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਹਰ ਸਾਲ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ 70% ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਖੇਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਉਣਾ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ।

*********** **********

ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਕਮਾਉਣ ਲਈ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੈਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਆਮਦਨਾਂ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਜੋ ਮੈਚਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਅਸਥਾਈ ਸਟੈਂਡ, ਫਲੱਡ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, ਸਕੋਰ ਬੋਰਡ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਮੈਚ ਲਈ ਬੀਮਾ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ, ਕੈਟਰਿੰਗ ਆਦਿ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਦਾ 70% ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਸਥਾਪਤ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਸਹੀ ਫੀਸ ਦੇ 70% ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਰਫ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

221. ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਜ਼ ਸਨ:

35. ਆਓ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਰੁਕ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ; ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਪਾਰਕਰ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ ਜੋ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਈਪੀਐਲ ਮੈਚ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬੇਰਹਿਮ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਕੈਰੀ ਪੈਕਰ ਨੇ 1977 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸੀਰੀਜ਼ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਲੀਗ ਅਤੇ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੈਚ ਸਥਾਨਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਚ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸਿਰਫ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜੋ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਡੀ.ਆਰ.) ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਆਧਾਰ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਸਮੂਹਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੀ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਜੋ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਟੀ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗਤਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਅੰਤਮ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗਤਾ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ, ਵਿਦਵਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵੰਡ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਇਲਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਚ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਪਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ" ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ- ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰਦਾਤਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹਨ ਜੋ ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਅਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਹ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼" ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਬੀਡੀਟੀ ਨੇ ਖੁਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

222. ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਛੋਟਾਂ) ਅਤੇ 153, ਅਤੇ ਹੋਲਡ

54. ਕਰਦਾਤਾ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ (ਬੀਸੀਸੀਆਈ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਸੀ (ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪਰਿਸ਼ਦ) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਮੈਚ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੈਚ ਅਲਾਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਖਰਚਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਆਈਪੀਐਲ ਲਈ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਫਰੈਂਚਾਇਜ਼ੀ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾਲੀਆ ਕਮਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 70 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਲੀਆ ਮੈਂਬਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੰਡਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਤਾ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 12ਏਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਰਸੀਦ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਪਾਰਕ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਫਤ ਟਿਕਟ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਚੀਅਰ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਲ ਹਨ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

---

[153] [2014] 360 ਆਈਟੀਆਰ 633 (ਐਮਏਡੀ)

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਚਰਿੱਤਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 12ਏਏ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ (3) ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

55. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਐਲ ਮੈਚ ਅਤੇ ਸੈਲੀਬ੍ਰਿਟੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਨੋਰੰਜਨ ਉਦਯੋਗ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਛੋਟਾਂ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

223. ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟੀਵੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਰਕਮ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ 05.09.2001 ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ "ਕਾਰਪਸ ਦਾਨ" ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਰਕਮ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2009-2010 ਲਈ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਜੀਸੀਏ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 3,52,86,521 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਸਬਸਿਡੀ ਸੀ।

224. ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਕੋਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ; ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ) ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਰਕਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ: ਇਹ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖੇਡ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 10 (23) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ 01.04.2003 ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਖੇਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੈਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਡ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਲੱਭਣ, ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਜਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਜੋ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਬਸਿਡੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

225. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ 'ਸਿੱਖਿਆ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਿੱਖਿਆ ਟਰੱਸਟ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ "ਵਿਦਿਅਕ" ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ:

> *"5. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ "ਸਿੱਖਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ। ਇਹ ਵਿਦਿਅਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। "ਸਿੱਖਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਣਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯਾਤਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਨਵਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋ. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਆਰਟ ਗੈਲਰੀਆਂ, ਅਜਾਇਬ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੜੀਆਘਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋ. ਦੁਬਾਰਾ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਧੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤਜਰਬੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋ. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਟੂਆ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ। ਉਹ ਚੋਰ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਬਟੂਆ ਹਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਬਕ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾਈਟ ਕਲੱਬ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਅਤੇ ਰਹੱਸਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹੋ. ਇਹ ਸਭ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ. ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (15) ਵਿੱਚ "ਸਿੱਖਿਆ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਰਸਮੀ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ, ਹੁਨਰ, ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਖੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ 'ਸਿੱਖਿਆ' ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਚੌਥੇ ਅੰਗ ਭਾਵ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ

226. ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਰਣਜੀ ਟਰਾਫੀ, ਇਰਾਨੀ ਟਰਾਫੀ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਟਰਾਫੀ, ਦੇਵਦਾਰ ਟਰਾਫੀ ਅਤੇ ਐਨਕੇਪੀ ਸਾਲਵੇ ਚੈਲੇਂਜ ਟਰਾਫੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਤੇ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਗਮ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ ਉਹ ੀ ਲੋਕ ਜੋ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਇਸ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ) ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਹਨ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਪਾਇਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਜਿਸ ਦਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੈਂਬਰ ਹੈ) ਕੋਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਖਿਡਾਰੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਈਸੀਸੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਡਾਂ 'ਤੇ ਇਜਾਰੇਦਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮਜ਼ਦ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਪਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

227. ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਾੜੀ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖੇਡਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵੀ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੇਡੀਅਮ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਸਹੂਲਤਾਂ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ [154] ਨਿਯਮ 3 (ਏ) (2) (ਬੀ)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਉਹ ਚੈਨਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

228. ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿੰਕ ਹਰ ਮੈਚ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਚਾਂ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਦੌਰਾਨ (ਜੋ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ), ਐਂਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਆਦਿ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰ - ਅਰਥਾਤ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ *ਹਰੇਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਅਧਿਕਾਰ (ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਨ, ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ) ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ, ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ*ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਵੇਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

> *ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜ ਸੰਘਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਟੈਸਟ ਸੀਰੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਨਡੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਲਈ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਦਾ 70% ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਹਰ ਸਾਲ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ) ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ 70% ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ, ਖੇਡ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਣਾਉਣ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।*

229. ਇਹ ਮੀਡੀਆ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ, ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ: ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 37 ਤੋਂ 40 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ- ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਜਾਂ ਸਫਲ ਬੋਲੀਦਾਤਾ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ (i) ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਕੋਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭੌਤਿਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ii) ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ), *ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ* ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

230. 31.03.2009 ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਏ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਸੀਏ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ 4,03,98,736.81 ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਪਾਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਰਕਮ 20,00,000/- ਸੀ; ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ 2,21,88,527.05 ਸੀ ਅਤੇ 'ਭਾਰਤ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਟੈਸਟ ਮੈਚ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1,51,97,741/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕੁੱਲ 2,21,02,441.45 ਆਮਦਨੀ ਵਿਚੋਂ 32,24,591.25 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ:

231. ਹਰ ਮੈਚ ਲਈ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੁੱਲ ੪੧ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 03.04.2008-04.04.2008 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਾਰਤ-ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਟੈਸਟ ਮੈਚ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜੀਸੀਏ ਨੂੰ ਸਪੇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ 1,57,00,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ; ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ 27,57,700 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹੈੱਡ ਸਕ੍ਰੀਨ ਆਮਦਨੀ ਲਈ 3 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ 1,51,97,741/- ਸੀ।

232. ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 31.03.2012 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਸਾਲ ਲਈ, ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਫੀਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ੫੨੦੦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵਿਆਜ 8,85,67,418/- ਰੁਪਏ ਸੀ; ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ 17,56,72,490/- ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈਪੀਐਲ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕੁੱਲ 17,16,32,490 ਰੁਪਏ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਨੇ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ 73,73,911/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਖਰਚ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਸਬਵੈਂਸ਼ਨ ਆਮਦਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲਾ ਸਿਰਲੇਖ 8,14,53,834/- ਤੱਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2018 ਲਈ ਖਰਚ ਨਾਲੋਂ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ 69,96,537/- ਸੀ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ 24,00,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ 21,21,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

234. ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਕੋਲ ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸਥਾਈ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੰਡਰ-16 ਜਾਂ ਅੰਡਰ-18 ਮੈਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

235. ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਂ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਜਾਂ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਨੁਪਾਤ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਤੋਂ ਜੀਸੀਏ ਅਤੇ ਐਸਸੀਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਪਸ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀਏਟੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਪੂੰਜੀ ਸਬਸਿਡੀ ਲਈ ਸੀ।

236. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸਾਹਨੀ ਸਟੀਲ ਐਂਡ ਪ੍ਰੈਸ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਾਹਨੀ ਸਟੀਲ ਐਂਡ ਪ੍ਰੈਸ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 155 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:

> *ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਟਾਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬਸਿਡੀ ਭੁਗਤਾਨ ਮਾਲੀਆ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਓਸਟਾਈਮ ਕੇਸ [28 ਟੀਸੀ 261: (1946) 1 ਆਲ ਈਆਰ 668] ਵਿੱਚ ਵਿਸਕਾਊਂਟ ਸਾਈਮਨ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ।*
>
> ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਪੋਨੀ ਸ਼ੂਗਰਜ਼*[156] ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

[155] 1997 (ਪੂਰਕ 4) ਐਸ ਸੀ ਆਰ 189

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

237. ਤਾਜ਼ਾ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਲੀਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮਾਡਲ 3 ਜਾਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਸਟੇਡੀਅਮ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚਾਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣਦੇ ਹਨ (ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਹਤਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀਕ੍ਰਿਤ ਰੂਪ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਮਿਲ ਕੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ 70% ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ - ਭਾਵ, ਮੀਡੀਆ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਨ।

238. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟੀਏਟੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲਈ, ਟੈਕਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਖਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਬੀਸੀਸੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਬੋਲੀਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ (ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ, ਮਤਿਆਂ ਜਾਂ ਰਾਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਖਰਚ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਜਾਂ ਅਨੁਪਾਤ ਵੰਡ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਹ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਜੋ ਢੁਕਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

[156] 2008 (9) ਐਸਸੀਸੀ 337

(vi) ਨਿੱਜੀ ਟਰੱਸਟ

(ਏ) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ

239. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗਠਨ ਮਰਹੂਮ ਸਰਦਾਰ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਧਾਰਾ (xxi) ਵਿੱਚ - ਤਿੰਨ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਸੀਲੇਦਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਧਾਰਾ (xx) ਵਿੱਚ ਵਸੀਲੇਦਾਰ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਰੱਸਟੀਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ *"ਅਖਬਾਰ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਜ਼ੂਦਾ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇਗੀ"।*

240. ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਹੈ? ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1932-33 ਲਈ ਛੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। *ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਨ ਰੀ: ਟਰੱਸਟੀਜ਼ ਆਫ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਗਠਨ ਨਾ ਤਾਂ ਨਿਜੀ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ *"ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜਨਤਕ ਰਾਏ ਦਾ ਅੰਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.*

241. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜੀਪੀਯੂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਚੈਰਿਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 1984-85 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) (iv) ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2009-10 ਲਈ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿਟਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਮੰਜ਼ੂਦਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ *ਸੂਰਤ ਆਰਟ ਸਿਲਕ (ਸੁਪਰਾ)* ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦਾ 85% ਮਾਲੀਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਾਲੀਆ 161 ਕਰੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 124.87 ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਐਫਡੀਆਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਤੋਂ 11.38 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ; 17.49 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਅਤੇ 3.74 ਕਰੋੜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਤੋਂ ਸਨ।

242. ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕਿ ਵੱਡਾ ਮੁਨਾਫਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2008-09 ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 85% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

243. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ *'ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ' ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ.* ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

244. ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਲਈ *"ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ"* ਜਾਂ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ.

245. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਰੱਸਟ *("ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ")* ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਟਰੱਸਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹੁਣ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ) ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ.

246. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ ਜੀਪੀਯੂ ਚੈਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ.

(ਬੀ) ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਸਮਾਜ ਵਿਕਾਸ ਸੰਮਤੀ

247. ਮਾਲੀਆ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀਆਈਟੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12ਏਏ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

248. ਨਿਰਧਾਰਕ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਇੱਕ ਸਿਹਤ ਕਲੱਬ, ਅਰੋਗਿਆ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਬਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰੀ, ਦਾਜ ਆਦਿ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮਾਮੂਲੀ ਚਾਰਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

[157] ਆਈਟੀਏ 49/2014 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 09.02.2018 ਨੂੰ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

249. ਮਾਲੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲ ਲਈ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਵਰਗੀ ਬਾਹਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਆਊਟਸੋਰਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤਾ।

250. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਕਲੱਬਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਅਰੋਗਿਆ ਕੇਂਦਰ, ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਮਿਡ-ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ। ਪੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਸ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ.

251. ਪਹਿਲਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਰਣਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੇਵਾ ਦੀ ਅਸਲ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾਰਕ-ਅਪ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟਰੱਸਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

252. ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

IV. ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

253. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, "ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼" ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ (01.04.2009 ਤੋਂ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਏ. ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (15) ਅਧੀਨ ਆਮ ਟੈਸਟ

ਏ.1. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ("ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ") ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ;

ਏ.2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੰਧਤ ਟਰੱਸਟ, ਸਮਾਜ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ, ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ (i) *ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ("ਅਸਲ ਸੰਚਾਲਨ..." ਜੀਪੀਯੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ 01.04.2016 ਤੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ;* ਅਤੇ (ii) ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (01.04.2009 ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ; ਫਿਰ 01.04.2012 ਨੂੰ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ; ਅਤੇ ਹੁਣ 01.04.2016 ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ 20%);

ਏ.3. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ (ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ) ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਜੋ ਲਾਗਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੈ, ਨੂੰ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਚੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ "ਸੈੱਸ, ਜਾਂ ਫੀਸ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ" ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਪ੍ਰਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਏ.4. ਧਾਰਾ 11 (4ਏ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ 2 (15) ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ, ਜੀਪੀਯੂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ, ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਜਾਂ ਲਾਭ, ਇਸ ਲਈ, ਅਚਾਨਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ. ਸੈਕਸ਼ਨ 11 (4ਏ) ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 13 (8), ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਦੇ 17ਵੇਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 143 (3) (ਸਾਰੇ 01.04.2009 ਤੋਂ) ਦੇ ਤੀਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਜਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਬੀ.1. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ *'ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਾਂ/ਸੇਵਾਵਾਂ' (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਕਾਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਸੀਵਰੇਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਆਦਿ)* ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਪਾਰਕ, ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ / ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ (ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. *ਇਹ ਰਾਮਤਨੁ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਐਨਡੀਐਮਸੀ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਬੀ.2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ, ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਰਕਮ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਸੀਦਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ (ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ.

ਬੀ.3. ਆਈ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (46) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ, "ਵਪਾਰਕ" ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਵਿੱਚ "*ਵਪਾਰ, ਵਣਜ, ਕਾਰੋਬਾਰ" ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਸੰਸਥਾ, ਅਥਾਰਟੀ, ਬੋਰਡ, ਟਰੱਸਟ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ* (ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ - ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਨਾਲ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ "ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀ" ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10 (46) ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 (46) ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਬੀ.4. 01.04.2003 ਤੋਂ 01.04.2011 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ, ਇੱਕ *ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 01.04.2011 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 10 (46) ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (23 ਸੀ) ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੀ. ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ

ਸੀ.1. *ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ* ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲਾਗਤ (ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕ-ਅੱਪ ਦੇ ਨਾਲ) ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਫਾਰਮ, ਕੋਚਿੰਗ ਕਲਾਸਾਂ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਫੀਸ ਆਦਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ, ਉਹ ਵਪਾਰਕ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਗੇ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 2 (15) (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ 'ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼' ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸੀ.2. ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਉਤਪਾਦਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀਜ) ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡੀ. ਟਰੇਡ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਬਾਡੀਜ਼

ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏਈਪੀਸੀ), ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ, ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਥਾਪਤ, ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਧੂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਰਸ, ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸ਼ੋਅ, ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਛੋਟ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਈ. ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

ਈ.1. ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਚ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਅਰਨੇਟ** ਅਤੇ **ਨਿਕਸੀ** ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਾਮਾਤਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਵੇਂ ਕਰਦਾਤਾ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪਏਗਾ, ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ.

ਈ.2. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੀਐਸ1 ਇੰਡੀਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਲਈ ਇਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੇ ਜੀਐਸ 1 ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਰਕਅੱਪ ਦੇ ਨਾਲ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਫ. ਖੇਡ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ (ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਬੜੌਦਾ ਅਤੇ ਰਾਜਕੋਟ) ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 228-238 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਓ. ਸਬੰਧਤ ਟੈਕਸਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਆਈਟੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ

ਜੀ. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਰੱਸਟ

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟਰੱਸਟ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਰਸੀਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਛੋਟ ਲਈ ਯੋਗ ਚੈਰਿਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਤਰਕ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਾ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਐੱਚ. ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਐੱਚ. ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨਾ ਤਾਂ <u>ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ (ਚਾਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ)</u> ਨੂੰ ਆਮ ਜਨਤਕ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਜੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ. ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਸਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਹੈ (ਭਾਵ, ਕੀ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਲਾਗਤ-ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਹੈ)। ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 2 (15) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

254. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

(i) ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਮੋਗਾ [158], ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [159], ਬਠਿੰਡਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [160], ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [161], ਸੰਗਰੂਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [162]; ਪਟਿਆਲਾ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [163], ਜਲੰਧਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [164], ਕਪੂਰਥਲਾ

[158] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 9974/2018 ਅਤੇ 10371/2017*

[159] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 12058/2017 ਅਤੇ 9886/2018*

[160] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 16375/2017, 2047/2019 ਅਤੇ ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 5683/2019*

[161] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 10598/2018*

[162] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 17527/2017*

[163] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 9860/2018, 8321/2018, 2335/2019, 4449/2019 ਅਤੇ 4957/2019*

[164] *ਸੀਏ ਨੰਬਰ 12869/2017 ਅਤੇ 10406/2011*

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [165], ਪਠਾਨਕੋਟ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ [166], ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰੱਸਟ, ਹਾਂਸੀ [167] ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਮੈਰੀਟਾਈਮ ਬੋਰਡ [168] ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਬੋਰਡ [169] ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(ii) ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [170], ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ [171,] ਗਾਂਧੀਨਗਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [172,] ਰਾਜਕੋਟ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [173], ਸੂਰਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [174], ਜਾਮਨਗਰ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [175] ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ [176] ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਗਰਾ ਵਿਕਾਸ ਟਰੱਸਟ [177] ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ; ਯੂਪੀ ਆਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ [178;] ਰਾਏਬਰੇਲੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [179], ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ [180]; ਮੈਂਗਲੌਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [181]; ਮਥੁਰਾ ਵਰਿੰਦਾਵਨ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [182]; ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [183]; ਬੇਲਗਾਮ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [184;] ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [185],

---

165 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 11259/2018

166 ਡੀ ਨੰਬਰ 44856/2018

167 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 9200/2018

168 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3759/2021, 4612/2021, 5167/2021, 4678/2021, 4636/2021, 4723/ 2021, 7854/2021 ਅਤੇ 11683/2021

169 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 8364/2021.

170 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 21762/2017, 5719/2018, 6762/2018, 3343/2018, 3359/2018, 1643/2019, 3971/2019, ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) 6686/2021, ਅਤੇ ਐਸਐਲਪੀ ਨੰਬਰ 6580/2021

171 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 6553/2019 ਅਤੇ 783/2020

172 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 5709/2021, 6005/2021 ਅਤੇ 10490/2021

173 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7003/2021; 7166/2021; 6917/2021; 7510/2021; 7290/2021 ਅਤੇ 7606/2021

174 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10908/2021; 7789/2021 ਅਤੇ 11072/2021

175 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7302/2021 ਅਤੇ 7011/2021ਨੰਬਰ 39525/2017, 15525/2019, 21237-2019; 15488/2019; 15489/2019 ਅਤੇ 21237/2019; ਸੀਏ ਨੰਬਰ 3971-3972/2018, 170/2019; ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 15055/2019

177 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 10114/2018

178 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 12304/2018

179 ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 6489/2018

180 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 10912/2018

181 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 9172/2018

182 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 11884/2018

183 ਸੀ. ਏ ਨੰਬਰ 226/2019

184 ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 213/2020

185 ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 7779/2018

ਯਮੁਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [186]; ਗ੍ਰੇਟਰ ਨੋਇਡਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [187]; ਨਿਊ ਓਖਲਾ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [188] ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ [189] ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(iii) ਆਈਸੀਏਆਈ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆਮੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ [190] ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਆਈਸੀਏਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ [191] ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(iv) ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬੀਜ ਅਤੇ ਜੈਵਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਏਜੰਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ - ਸੀਏ ਨੰਬਰ 21845/2017 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬੀਜ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 15547/2013 ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(v) ਏ.ਪੀ.ਈ.ਸੀ. ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਬੰਧਤ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 14995/2019 ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

(vi) ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ - ਈਆਰਐਨਈਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 15040/2019 ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਨਆਈਐਕਸਆਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 15079/2019 ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੀਐਸ 1 ਸੀਏ ਨੰਬਰ 5058/2014 ਅਤੇ ਸੀਏ ਨੰਬਰ 4374/2015 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(vii) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡੀ. ਨੰਬਰ 16597/2020, ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 7643/2018, ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 8554/2018, ਡੀ. ਨੰਬਰ 17255-2020,

---

[186] ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 14574/2019

[187] ਸੀਏ. ਨੰਬਰ 3596/2018

[188] ਸੀਏ ਨੰਬਰ 3347/2018

[189] ਸੀਏ ਨੰਬਰ 4430/2021, 2477/2021, 2478/2021

[190] ਸੀਏ ਨੰਬਰ 8193/2012, 5057/2012 ਅਤੇ 4196/2015

[191] ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 23975/2012; ਅਤੇ ਸੀਏ ਨੰਬਰ 5056/2012

ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ [ਐਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਭੱਟ, ਜੇ]

ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1404/2021, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19394-2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19399 2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19403-2020, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11486/2020, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11124/2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19449-2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19449-2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19449-2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19399 2020, ਡੀ. ਨੰਬਰ 19403-2020, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 11486/2020, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ.

(viii) ਨਿੱਜੀ ਟਰੱਸਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਧਾਰਕ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਟਰੱਸਟ - ਸੀਏ 9380/2017 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲਾਜੀ ਸਮਾਜ ਵਿਕਾਸ ਸੰਮਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਲੀਆ ਦੀ ਅਪੀਲ - ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 30597/2018 ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

255. ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(ਸਹਾਇਕ: ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਜੈਨ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016